יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

היינט 8 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 244 | Łódź, Sroda, 25 października 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ה' מרחשון תרצ"ד | № 244

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

נאך דער דימיסיע פון פראנצויזישן קאבינעט

שוועריגקייטען ביים שאפען די נייע רעגירונג

פאריז, 24 (ספ. טעל.).

די דעצידירענדע אפשטימונג אין פארלאמענט איז פארגעקומען האלב 4 ביינאכט און האט געבראכט א מפלה דער רעגירונג פון דאלאדיע. געגען דעם פרינציפיעלען ארטיקעל פון בודזשעט צו בעשטייערן דאס געהאלט פון די בעאמטע האבען געשטימט 329 דעפוטאטען, פאר 42. צווישען די סאציאליסטען האבען 29 געשטימט פאר דער רעגירונג, 88 געגען, 9 האבען זיך אפגעהאלטען פון שטימען.

ווען דער פרעמיער דאלאדיע האט גענומען א ווארט און אפעלירט צו דער איינהייט פון די רעפובליקאנישע ריכטונגען, האט זיך געדוכט, אז די רעגירונג וועט געראטעוועט ווערען. דער פארזיצער פון דער ראדיקאל-סאציאליסטישער פארטיי האט געווארענט פאר פאשיזם.

דאן האט גענומען א ווארט לעאן בלום, וועלכער האט ערקלערט, אז הגם זיין פארטיי שאצט אפ די ערנסטקייט פון דער לאגע, קען זי דאך נישט גייען מיט דער רעגירונג. דער גורל פון דער רעגירונג איז דעמאלט שוין געווען געשטעמפעלט.

באלד נאכן פערעפענטליכען דעם רעזולטאט פון דער אפשטימונג, איז דער פרעמיער צוזאמען מיט די מיניסטארען אוועק צום מלוכה-פרעזידענט און איבערגעגעבען איהם די דימיסיע פון דער רעגירונג.

אין הסכם מיט דער טראדיציע האט היינט גאר מלוכה-פרעזידענט אויפגענומען די פרעזידענטען פון פארלאמענט און סענאט.

דער קאבינעט פון דאלאדיע האט זיך געהאלטען ביים רודער 9 חדשים.

פאריז, 24 (ספ. טעל.).

דער פרעזידענט לעברון האט היינט אויפגענומען די אנפיהרער פון פערשידענע ריכטונגען, צו קיין שום קאנקרעטע איז נישט געקומען. די געשפרעכען וועלען מארגען פארטגעזעצט ווערען.

וואר איז דער אנפאלער אויפ'ן סאוו. קאנסולאט

סאוויעטישע נאטע צו פוילען

לעמבערג, 24 (טעלעפאניש).

א גרויסע פערוואונדערונג האט ארויסגערופען דער פאקט, וואס די ערשטע האבען דערמאהנט דעם נאמען פון אנפאלער אין לעמבערגער סאוויעטען קאנסולאט די בערלינער פרעסע. אין פוילען האט נאך ביז דעמאלט קיינער נישט דערמאהנט דעם אנפאלער. סוויווט זיך דערפאר ארויס, אז די אידעע פון אטענטאט איז געבוירען געווארען אין בערלין און פון דארט איז בעשטימט געווארען איהם אויסצופיהרען. דער סטודענט מיקאלאי לעמען, וועלכער האט איהם טאקע אויסגעפיהרט, האט זיך בענוצט מיט א דייטשען רעוואלווער.

דער אטענטאטער מיקאלאי לעמען איז אלט 38 יאהר, א סטודענט פון לעמבערגער אוניווערזיטעט. לעמען איז שוין באטירט אין דער קארטאטעקע אלס מיטגליד פון דער אוקראינישער מיליטערישער ארגאניזאציע.

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער סאוויעטישער געזאנדטער אין ווארשא האט איבערגעגעבען דער פוילישער רעגירונג א נאטע צוליבן אנפאל אין סאוויעטישען קאנסולאט אין לעמבערג. די נאטע פאדערט אויסצופארשען דעם ענין און בעשטראפען אלע שולדיגע אין אטענטאט. די סאוויעטען האפען, אז די פוילישע רעגירונג וועט טון אלץ, כדי אזעלכע אטענטאטען זאלען זיך נישט מעהר איבער'חזר'ן.

יודיש
טעאטער
פילהארמאניע
ארט. לייטונג: ד. זיידערמאן
הלו פון סעזאן
וואס???
לייענט זייט
— 5 —

געשלאסען די צענטראלע פון די יודישע אקאדעמישע פעראיינען אין ווארשא

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

לויט א פעראָרדנונג פון ווארשאווער רעגירונגס-קאמיסאריאט איז אויפ'ן גרונד פון ארט. 26 פון נייעם אקאדעמישען געזעץ פונאנדערגעלאזען געווארען די צענטראלע פון די יודישע אקאדעמישע פעראיינען.

פארשטעהער פון רעגירונגס-קאמיסאריאט האבען אין אקאדעמישען הויז פערחתמעט און געשלאסען דעם ארכיוו פון דער צענטראלע פון די יודישע אקאדעמישע פעראיינען.

היטלער וועגען ווערסאלער טראקטאט

בערלין, 24 (ספ. טעל.).

היינט האט היטלער געהאלטען א וואהל-רעדע אין וועלכער ער האט בעריהרט אינערליכע און אויסערליכע פראבלעמען. ער האט געזאגט, אז די דייטשע האבען קיינמאל נישט געוואלט קיין מלחמה. דער זיג גיט אבער נאך נישט די רעכט דעם זיגער איבער דעם בעזיגטען. היטלער זאגט, אז ס'איז געווען א גרויסער פעהלער פון דער זעמאלסדיגער דייטשער רעגירונג ארויסצורופען באלשעוויזם אין רוסלאנד.

ווייטער האט היטלער געזאגט, אז דער ווערסאלער טראקטאט רופט ארויס א רויטקייט פון חרפה. מ'האט פעסטגעשטעלט א קארידאר צווישען פוילען און דייטשלאנד און הערמיט האט מען שוין געווארפען אן אומרוהיגקייט צווישען ביידע לענדער מ'האט דאך געקענט געפינען אן אנדער אויסוועג. דער ווערסאלער טראקטאט האט אבער נאר, לויט היטלערן, איין זינען געהאט צו דערהאלטען די אונצופרידענקייט.

דאס דייטשע פאלק האט זיך אונטערגעגעבען און געגעבען א ווערטלאזע אונטערשריפט, ווייל מ'האט נישט געגלויבט, אז די דאזיגע אפמאכען וועלען אויסגעפיהרט ווערען.

געשלאסען אויפ'ן יורידישען פאקולטעט

פון ווארשאווער אוניווערזיטעט

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויפ'ן יורידישען פאקולטעט פון ווארשאווער אוניווערזיטעט זענען ווידער פארגעקומען אונרוהען. ענדעקישע סטודענטען זענען בעפאלען די מיטגלידער פון „לעגיאן מלאדיך", וועלכע זענען אויך נישט שולדיג געבליבען. עטליכע סטודענטען זענען פערוואונדעט געווארען. פאליציי האט ארעסטירט צעהן ענדעקישע סטודענטען.

די בעסטע און שמאקהאפטסטע
מיטאגען
ווי אויך אווענדברויטען
איז נאר אין
באר אפאטאווסקי
4 פאלודניאווא 4.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט, זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

אכטונג! חודש'דיגע הנחה-בילעטען אויף די טראמוואיען צום פרייז פון 21 זל.
קאן מען בעקומען שוין פון 25-טען אז יעדען חודש אין דער רייזע-ביורא Wagons-Lits-Cook, פיעטריקאווער 64.

ווינטיג פאר דאמען
נאר פאר 2 זל. ווערען איבערגעמאכט די עלטעסטע
היטען
אויף גאנץ נייע און אויך נייע היטען צו 3.50
געדענקט די אדרעס
„TOLA"
23 Zawadzka 23
II wejście parter.

פילהארמאניע-זאל
נארוטאוויטשא 20.

ציוניסטישע ארגאניזאציע
אין לאדז.

זונטאג, דעם 29 אקטאבער 5.30 נאכמיטאג, קומט פאר א גרויסע אקאדעמיע אויף וועלכער ס'וועט ארויסטרעטען מיט א רעפעראט דער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, עהרען-פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען דעפ.
יצחק גרינבוים
א. ד. ט.: „פראג און גענף"
דער געראנגעל פון וועלט-יודענטום און די לאגע אין ציוניזם
בילעטען צו בעקומען אין ציונ. ביורא שרודמיעסקא 29, „תוצרת הארץ" שרודמיעסקא 3, גרין, נאוואמיעסקא 15 און אין טאג פון דער אקאדעמיע ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.
6795

צוליב'ן טויט פון פערדינסטפולען יודישען זשורנאליסט
רעד. אברהם גאלדבערג
דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל דער פאמיליע, דער רעדאקציע „היינט" און דער יודישער זשורנאליסטען-משפחה אין ווארשא.
לאדזער זשורנאליסטן-סינדיקאט
יודישע סעקציע.

בעקאנטמאכונג.
די פערוואלטונג פון שעכטער-הורטאווניקעס-פעראיין, פאדזשעטשנא 10, מאכט בעקאנט אלע מיטגלידער, ווי אויך נישט-מיטגלידער דאס היינט, מיטוואך, אווענד קומט פאר אן אלגעמיינע
פערזאמלונג
וועגען די שחיטה-פראגע אין דער גמינע
אלע פעראינטערעסירטע ווערען געבעטען אין זייער אייגענעם אינטערעס צאהלרייך צו ערשיינען.
די פערוואלטונג.

א בשורה טובה פאר אלע שטאמלער
(JĄKANIE)
און וועלכע ליידען פון אלעראַרט רעדענס-פעלערן קענען אין א קורצער צייט מיט'ן גרעסטען ערפאלג אויסגעהיילט ווערען אין דעם איינציגען ספעציעלען הייל-אנשטאלט פאר שטאמלעריי און רעדענס-פעלערן — מענער, פרויען און שול-קינדער אין אלע שפראכען
Zakład dla Jąkających się
Łódź, Wólczańska 10, m. 17, (front, parter)
tel. 221-77
אויפנעמונג פון 10-1 און 3-7.
לאדז, וואולטשאנסקא 10, וו. 17 (פראנט, פארטער)

אפערשארפטען באיקאט געגען דייטשלאנד

איז פראקלאמירט געווארען דורך דער „אגודת-הרבנים" אין פוילען

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון עקזעקוטיוו און הויפט-ראט פון „אגודת-הרבנים" אין פוילען. די זיצונג איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון הרב לעווין.

ס'איז אנגענומען געווארען א באשלוס, זיך צו ווענדען צו אלע יודען אין דער גאנצער וועלט, אז זיי זאלען נאך מעהר פערשארפען די באיקאט-אקציעס געגען היטלער-דייטשלאנד און ס'זאלען נישט געמאכט ווערען קיין שום הנחות אין דער הינזיכט נישט פאר יחידים און נישט פאר קיין גרופען.

ווייטער איז פראטעסטירט געווארען געגען נייעם גזירה וועגען חתונה-אקטען, וועלכעס פערשטעלערט די קאמפעטענץ פון די רבנים.

פוילען אונטערהאנדעלט מיט די סאוויעטען

וועגען דער ציווילער לופט-פליהערייי

מאסקווא, 24 (ספ. טעל.)

דאס אנקומען פון די פארשטעהער פון פוילישען ציווילען לופט-וועזען האט זיך געטראפען מיט א גינסטיגער אויפנאהמע מצד דער סאוויעטישער פרעסע.

היינט האט די פוילישע דעלעגאציע אפגעגעבען א וויזיט דעם שעף פון סאוויעטישען ציווילען לופט-וועזען אונשליכט און דעם מיטגליד פון אויסערן-קאמיסאריאט סטאמאניאקאוו. נאכמיטאג האבען די געסט בעזוכט די שטאט און אין אווענד זענען זיי געווען אויף א באנקעט ביי אונשליכט'ן.

24 פוילישע יודען ווערען אנגעקלאגט

פאר איבערקויפען דייטשע בעאמטע

בערלין, 24 (יט"א טעלעגראפיש)

ס'האט זיך אנגעהויבען א פראצעס געגען 24 פוילישע יודען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אונטערקויפען דייטשע בעאמטע, כדי נישט ארויסגעשיקט צו ווערען פון לאנד.

פערוועהרט דעם „דייטשען טאג" אין ניו-יארק

ארגאניזירט פון די אמעריקאנער נאצים

ניו-יארק, 24 (יט"א טעלעגראפיש).

דער ניו-יארקער בירגערמייסטער האט פערוועהרט איינצואָרדענען דעם „דייטשען טאג", וועלכער איז געווען בעשטימט אויפ'ן 29. ד. ח.

דער בעשלוס פון ניו-יארקער בירגערמייסטער ווערט מאטיווירט דערמיט, וואס דער „דייטשער טאג" איז ארגאניזירט דורך די אמעריקאנער נאצים, וואס ס'קען בעדראהען די עפענטליכע רוה.

דער בירגערמייסטער האט צוריקגעשיקט די איינלאדונג צו דער פייערליכקייט.

אמעריקא וועט קרעדיטירען די סאוויעטען 500 מיליאן דאלאר

פאר דעם געלד וועלען די סאוויעטען קויפען סחורה אין אמעריקא

ניו-יארק, 23 (ספ. טעל.)

זייט עטליכע טעג האלטען זיך דא קלאנגען, אז די סאוויעטישע רעגירונג האט בדעה צו מאכען גרויסע בעשטעלונגען אין אמעריקא, די בעשטעלונגען זאלען דערגרייכען די קאלאסאלע סומע פון 500 מיליאן דאלאר, די פערקויפס-בעדינגונגען זאלען זיין אזעלכע, אז 50 פראצענט וועלען די סאוויעטען דעקען מיט מזומן. אויף די איבעריגע 50 פראצענט זאלען זיי בעקומען א 5-יאהריגען קרעדיט.

די סאוויעטען זאלען קויפען הוטען-אויסארבייטונגען און באהן-מאטעריאלען פאר 400 מיליאן דאלאר, וויה-בוימוואל פאר 50 מיליאן דאלאר, טעקסטיל-סחורות פאר 30 מיליאן דאלאר און לעבעדיגע בהמות פאר 20 מיליאן דאלאר.

ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט נאר בעקומען 5.500 סערטיפיקאטען

גרויסע אויפרעגונג אין גאנצען יודישען ישוב

ירושלים, 24 (יט"א טעלעגראפיש).

די ארץ-ישראל רעגירונג האט צוגעטיילט דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע פאר'ן לעצטען האלבען יאהר 5500 סערטיפיקאטען (נישט ווי ס'איז פון יט"א געמעלדעט על פי טעות איבערגעגעבען געווען 7 טויזענט). פון דער צאהל זאלען אראפגערעכענט ווערען 2000 סערטיפיקאטען, וואס איז געגעבען אלס קאנטא און 500 פאר די טוריסטען, וואס זענען פערבליבען אין לאנד. צום פערטיילען בלייבט אזוי ארום איבער נאר 3000 סערטיפיקאטען.

דער פאקט האט ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג אין גאנצען יודישען ישוב. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע בעמיהט זיך ביי דער ארץ-ישראל רעגירונג צו ענדערען דעם בעשלוס, ביז איצט זענען די בעמיהונגען אהן רעזולטאט.

—:o:—

ס'האנדעלט זיך וועגען עסטרייך אדער פאמערן

היטלער פאדערט נייע קאלאניזאציע-שטחים

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

„סונדיי כראניקל" פערעפענטליכט אן ארטיקעל פון היטלער'ן, אין וועלכען דער דייטשער קאנצלער פערלאנגט אפצוגעבען די דייטשען נייע קאלאניזאציע-שטחים. די דאזיגע שטחים דארפען זיין, לויט'ן קאנצלער, פערהעלטנישמעסיג נאהענט צו די היינטיגע דייטשע גרענעצען, אז זיי זאלען קענען בילדען א טעריטאריאלע איינהייט מיט דייטשלאנד.

דאס מיינט דייטשלאנד אדער דעם אנשלוס מיט עסטרייך אדער צו פערנעהמען פוילישע טעריטאריע.

געשלאסען דעם ציוניסטישען פארטיי-ראט

גרינבוים'ס סיים-מאנדאט איבערגעגעבען אין רשות פון צ. ק.

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט פארטאגס איז געשלאסען געווארען דער ציוניסטישער פארטיי-ראט מיט א רעדע פון ה' לימאן.

ס'איז בעשלאסען געווארען צו געבען דעם צ. ק. דירעקטיוון, אז ער זאל זיך ווייטער האלטען אין דער פאליטיק אין גרינבוים'ס שיטה. ווייטער איז בעשלאסען געווארען גרינבוים'ס מאנדאט איבערצוגעבען אין רשות פון צ. ק. בתנאי, אז דער נייער דעפוטאט וועט זיך האלטען אין דער בית-איצטיגער טאקטיק און ס'זאל איבערגעריסען ווערען דער קאנטאקט מיט די נאציאנאלע מינדערהייטען.

בעלגישע ארבייטער ווילען נישט

אויסלאדענען קיין שיף מיט א האקענקרייץ-פאהן

בריסעל, 24 (ספ. טעל.)

אין היגען פארט איז אנגעקומען די דייטשע שיף „הוקסטער" מיט א האקענקרייץ-פאהן, די ארבייטער האבען זיך דעריבער אפגעזאגט אויסלאדענען די שיף, דער קאפיטאן האט געמוזט הייסען אראפנעהמען די פאהן און ערשט דעמאלט איז די שיף אויסגעלאדענט געווארען.

די טאקטיק פון דער דייטשער רעגירונג צו יודען

איז געווען צו מילד—זאגט מין. געבעלס

בערלין, 24 (יט"א טעלעגראפיש).

אין פראנקפורט האט געבעלס געהאלטען א גרויסע רעדע. ער האט בעריהרט די יודען-פראגע און אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אז די ביז איצטיגע טאקטיק פון דער דייטשער רעגירונג צו יודען, איז געווען צו מילד.

די פערמשפטע אנפיהרער פון „צענטראלעוו"

קענען ארעסטירט ווערען יעדען טאג

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פוילישע אווענד-פרעסע שרייבט אז אלע פארמאליטעטען, וואס זענען פערבונדען מיט'ן אויספיהרען דעם אורטייל איבער די פער'משפט'ע אנפיהרער פון „צענטראלעוו" זענען שוין פערענדיגט. אזוי אז יעדען טאג קען ארויסגעגעבען ווערען א פעראָרדנונג פון פראקוראר צו ארעסטירען די פער'משפט'ע.

אויב ס'זאל זיך ארויסווייזען, אז איינציגע פון די פער'משפט'ע בעהאלטען זיך אויס, וועט די קויציע קאנפיסקירט ווערען.

ארעסטירט 4 נאצי-סאציאליסטען

אין צוזאמענהאנג מיט דער באמבע אין „נאש פשעגלאנד"

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

אין צוזאמענהאנג מיט דער אויפגעריסענער באמבע אין רעדאקציע פון „נאש פשעגלאנד" האט פאליציי ארעסטירט 4 פערשוין, מ'האט ביי זיי געפינען דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט, אז זיי האבען געהערט צו נעהיימע נאציאנאל-סאציאליסטישע גרופען, וועלכע זענען ענטשטאנען אויפ'ן ארט פון די פערמאכטע אבוויעפאל-גרופען.

פראפ. ווייצמאן זאל ווערען א מיטגליד פון אינטערנאצ. קאמיטעט

וועלכען די פעלקער-ליגע וועט שאפען פאר די ענינים פון די דייטשע פליטים

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.).

„דיילי העראלד" שרייבט, אז דער געוו. פרעזידענט הובער, געוו. גובערנאטאר טעאדאר רוזוועלט און אוסטין טשעמבערלען זענען קאנדידאטען אויפ'ן אמט פון הויך-קאמיסאר פון דער פעלקער-ליגע אין ענינים פון די דייטשע פליטים. דער הויך-קאמיסאר וועט דארפען מיט דער הילף פון אינטערנאציאנאלען קאמיטעט לייטען מיט דער אקציע צו העלפען צו בעזעצען די יודען, וואס ענטלאפען פון דייטשלאנד.

אין לאנדאן ווערען געמאכט פארבערייטונגען צו דער אלוועלטליכער יודישער קאנפערענץ, וועלכע עפענט זיך זונטאג, און אין וועלכער ס'וועלען אנטיילנעהמען 80 דעלעגאטען פון דער גאנצער וועלט. די קאנפערענץ וועט בעטראכטען די פראקטישע מעגליכקייטען פון קומען צו הילף די אלע יודען, וועלכע זענען שוין ענטלאפען פון דייטשלאנד, זענען צוווארפען אין פערשידענע לענדער און ליידען נויט. ס'ווערען געמאכט בעמיהונגען אז די קאנפערענץ זאל עפענען לארד רידינג. די קאנפערענץ וועט זיך ווענדען צו דער פעלקער-ליגע, אז אין אינטערנאציאנאלען קאמיטעט, וואס ווערט געשאפען ביי דער פעלקער-ליגע זאל אויך בעשטימט ווערען א יוד. דער יודישער קאנדידאט זאל זיין פראפ. ווייצמאן.

איינער פון די וויכטיגסטע פונקטען אויף דער קאנפערענץ וועט זיין די פראגע פון פראקלאמירען א באיקאט געגען דייטשלאנד. די פוילישע דעלעגאציע וועט זיך בעמיהען, אז דער באיקאט זאל דורכאויס פראקלאמירט ווערען. די ענגלישע דעלעגאטען וועלען זיין געגען דעם. די קאנפערענץ וועט אויך זיך ווענדען מיט אן אויפרוף וועגען שאפען א הלוואה פון א מיליאן פונט לטובת די דייטשע פליטים.

גרויסע באהן-קאטאסטראפע אין פראנקרייך

40 פערזאן דער'הרג'עט

פאריז, 24 (ספ. טעל.) נעבען שערבורג איז פארגעקומען א קאטאסטראפע מיט א פאסאזשיר-צוג, די צאהל דער'הרג'עטע שטייגט איבער 40 פערזאן.

געשטארבען דער רעדאקטאר פון „היינט" אברהם גאלדבערג

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) נעכטען איז אין ווארשא נאך א לאנגער, שווערער ראק-קראנקהייט געשטארבען, דער אנגעזעהענער זשורנאליסט, פאקטישער רעדאקטאר פון „היינט" אברהם גאלדבערג.

ס'האט זיך געגרינדעט א ברייטער לויה-קאמיטעט, אין וועלכען ס'געהען אריין פארשטעהער פון אלע נאציאנאלע אינסטיטוציעס אין ווארשא, זשורנאליסטען-סינדיקאט, ליטעראטען - פעראיין און אלע יודישע רעדאקציעס.

די לויה קומט פאר היינט 1 א זייגער ביי טאג פון כלאדנא 17.

* * *

אברהם גאלדבערג איז געבוירען געווארען אין יאהר 1881 אין בריסק. זיין פאטער איז געווען א העברעאישער לעהרער, א חובבי ציון און געשריבען אין העברעאיש.

זיין זשורנאליסטישע טעטיגקייט האט גאלדבערג אנגעהויבען אין הצפירה און המליץ. אין יאהר 1908 האט דער פערשטארבענער אנגעהויבען צו ארבייטען אין „היינט" און אין דער לעצטער צייט דארט געווען דער פאקטישער רעדאקטאר. דער פערשטארבענער איז אויך געווען קארעספאנדענט פון ניו-יארקער „טאג". דעם פערשטארבענעמס ברודער איז דער בעקאנטער דיכטער מנחם. גאלדבערג איז אויך געווען אן אנגעזעהענער ציוניסטישער טוער.

טרויער-זיצונג אין לאדזער ציוניסטישען קאמיטעט

בעקומענדיג די ידיעה פון ציוניסטישען צענטראל-קאמיטעט פון ווארשא וועגען טויט פון רעדאקטאר אברהם גאלדבערג, איז אין אָרטיגען ציוניסטישען קאמיטעט פארגעקומען א טרויער-זיצונג.

צו דער לויה זענען דעלעגירט געווארען: רעד. י. אונגער, מ. לימאן און אשר שאפירא.

ס'זענען ארויסגעשיקט געווארען בילייד-דעפעשען צו דער פאמיליע, צום צענטראל-קאמיטעט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און צו דער רעדאקציע „היינט".

„לינת הצדק"

לאדז, ציגעל-גאס 17

דער פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט

איז טעטיג טעגליך פון 11—1 און פון 4—6 אווענד און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר-ספעציאליסט, קווארץ-לאמפען, דיאטערמע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער. ערמעסיגטע פרייזען.

9279

Dr. med.

LEON FUCHS

אינערליכע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעצויגען

אויף וואָלטשאנסקא 65

טעל. 172-44

שלאסעריי-ארבייטען.

ווי אויך אויבאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעשרייבונגען, מא-שינען-טיילען פיהרט אויס בילינ

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

אנאנסען

—אין—

נייעם פאלקסבלאט

האבען דעם

גרעסטען ערפאלג.

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראָז-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

פאר גאלד, בריליאנטען

אין לאמבארד-קוויטען

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

וויכטיג פאר דער לאדזער בעפעלקערונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „עזרת עניים"

נאדלודזקא 8, טעל. 153-99

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט פון 9 פריה ביז 7 אוו. שיקט ארויס דאקטוירים - ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

ווי אויך דענטיסטישע הילף

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאה-לונגען

די פערוואלטונג.

אכטונג!

ציטונגס - פערשפרייטער - מיטגלידער!

מיטוואך, ד. 1 נאוו., פינקטליך 7 אווענד קומט פאר

א אינפארמאציאנס-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) פאריינס-טעטיגקייטס-בעריכט, 2) אינפארמירען אונזערע ג' מיטגלידער וועגען דער ניי-געשאפענער לאגע צוליב די נייע פעראָרדנונגען, וואס זענען אונז נוגע, 3) ענין ווינאגראד, פראצענטער „נאש פשעגלאנד" און די בעציהונגען פון די קאנטארען צו אונז בכלל, 4) אננעהמען מיטלען צו רעאליזירען די אונז אזוי נויטיגע לייה-קאסע.

בעמ.: די רעגיסטראציע פון א גרויסער קאנטאר איז נור נוגע די אגענטען-טרעגער און צו אונז האט עס קיין שייכות נישט.

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

דער פּאַטריאָטישער באַלאַגאַן,

וואָס איז נויטיג פאַר'ן היטלער-רעזשים

מיט דייטשלאַנד'ס אַרויסטריט פון פעלקער-בונד און פון דער ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ איז דאָס וואָרט „קריג", וואָס איז אויך פריהער געווען אַקטועל אין נאָכמלחמה'דיגען אייראָפּע, געשטעלט געוואָרען אויף דער טאָג-אָרדנונג פון פּאָליטישען לעבען מיט דער גאַנצער ערנסטקייט און שאַרפ-קייט. איינע פון די וויכטיגסטע פראַגען, וועלכע פערנעהמען סיי דעם פּראָפעסיאָנעלען פּאָליטיקער, סיי דעם פּשוט'ען בירגער, איז די פראַגע וועגען דעם, אויף וויפיל דייטשלאַנד איז קריגספעהיג אין איצטיגען מאָמענט, דאָס הייסט צו קאָנען זיך די פיהרער פון דריטען רייך שוין איצט אַריינלאָזען אין אַ מיליטערישער אַוואַנטורע. מיט דער פראַגע פערנעהמט זיך איינער פון די בערלינער קאָרעס-פּאָנדענטען, וועלכער אָריענטירט זיך זעהר גוט אין דער דייטשער סיטואַציע.

עס איז פאַראַן אַ טעזע, אַז דייטשלאַנד קאָן איצט נישט שיקען קיין מיליטער אויף די אויסערליכע פראָנטען, ווייל אין דעם פאַל וואָלט די היטלעריסטישע רעגירונג געמוזט אויפדעקען דעם אינערליכען פראָנט און איינשטעלען די איי-גענע מאַכט. די דאָזיגע טעזע, וועלכע ווערט פער-טרעטען דורך דעם סאָציאַל-דעמאָקראַטישען פיה-רער רודאָלף ברייטשייד, האָט, ווי מאָדנע דאָס זאָל נישט אויסווייזען, איבערגעחזרט אין זיין רעדע פון פערצעהנטען אָקטאָבער היטלער אַליין, וועלכער האָט ערקלערט, אַז די אָפּטיילונגען פון די ס.א. שטורמיסטען זענען איהם נויטיג געגען דעם אינערליכען שונא און נישט געגען דעם אויסערליכען: כּדי צו האַלטען אין צוים דעם קאָמוניזם, ווי ער האָט זיך אויסגעדריקט.

די ס. א. ציילען לויט ווי עס האָט געהאַט ערקלערט דער שטאַב-שעף זייערער קאַפּיטאַן רעהם, צוויי מיליאָן מיטגלידער. ווי שטאַרק איז אַלזאָ אָט דער אינערליכער שונא, אויב מען מוז אויסהאַלטען געגען איהם אַנ'אַרמעע פון 2 מיליאָן מאַן? וואָס וועט זיין מיט היטלערס רעגירונג, אויב מען וועט די דאָזיגע צוויי מיליאָן אַריבער-וואַרפען פון אינערליכען פראָנט אויפ'ן אויסער-ליכען?

אָדער אפשר פערגרעסערט היטלער בכּיון די געפאַהר, וואָס דראָהט איהם מצד דעם אינער-ליכען שונא, כּדי צו בערעכטיגען אין די אויגען פון אויסלאַנד דעם פאַקט, וואָס ער האַלט אויס אַזאַ גרויסע אַרמעע פון די שטורמיסטען!

און ווי אַזוי קאָן מען פערשטיין די דאָזיגע בעהויפּטונג פון היטלערן בעת אַנדערע פיהרער פון די נאַציס האָבען נישט איינמאָל ערקלערט, אַז דער קאָמוניזם איז אין לאַנד שוין אינגאַנצען פערניכטעט און די געפאַהר פון קאָמוניזם איז שוין אינגאַנצען נישט אַקטועל? און אין וואָסער שייכות שטייען די דאָזיגע ערקלערונגען וועגען דער סכנה פון קאָמוניזם מיט די זיגערישע בע-הויפּטונגען וועגען נצחון איבער דער אַרבייטסלאָ-זיגקייט, וועגען דער עקאָנאָמישער פערבעסערונג? ווען היטלער איז געקומען צו דער מאַכט האָט ער ערקלערט: אין משך פון פיר יאָהר וועל איך בעקעמפען די אַרבייטסלאָזיגקייט, אין משך פון צעהן יאָהר וועל איך פערניכטען דעם מאַרקסיזם.

דעם ניינטען אָקטאָבער האָט די „רייכס-אַנשטאַלט פיר אַרבייטספערמיטלונג" מיטגעטיילט מיט טריומף, אַז אין דער צווייטער העלפט פון סעפּטעמבער האָט זיך די צאָהל אַרבייטסלאָזע ווי-דער פערקלענערט אויף 220000 (5,4%) אָבער גלייכצייטיג לייענען מיר אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער דער דעקרעט וועגען פערקלענערען די אַרבייטסצייט בעקומט אַ פערפליכטענדיגע קראַפט. דאָס רעדוצירען די אַרבייטסצייט בעדייט פער-קלענערען די אַרבייטסלוינען. פון דער פעראָרדנונג ווערט מען אויך געוואויר, אַז פיל אונטערנעהמונ-גען אַרבייטען בכלל ווייניגער פאַר פערציג שעה אין דער וואָך. די איינקונפטען פון אַרבייטער, הייסט עס, פערקלענערען זיך.

די זומערדיגע חדשים האָט די היטלער-רע-גירונג אויסגעהאַלטען גאַנץ גוט. דער ווינטער מיט די קעלטען און הונגער שטעלט פאַר איהר שווערע אויפגאַבען. און פּנים אל פּנים מיט די דאָזיגע שווערע אויפגאַבען איז דער פּאַטריאָטי-שער באַלאַגאַן, וועלכער ווערט אויפגעהויבען אין דייטשלאַנד אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אַרויסטרעטען פון פעלקערבונד, מעהר ווי געוואונשען פאַר היט-לערן און פאַר זיינע לייט. פּאַטריאָטישער באַלאַ-גאַן דאָס איז דאָך זיין סטיכיע. עס עפענען זיך אַזוי פיל מעגליכקייטען צו קלאַפּען אין די פויקען, צו בלאָזען אין די טרומייטען און אַרויסצולאָזען גאַנצע טייכען, קוואַלען, וואַסערפאַלען, אָקעאַנען ווערטער, וואָס וועלען פערזיכערען די דייטשען, אַז זיי דאַרפען האָבען נישט קיין ברויט און פו-טער און קוילען, נאָר גלייכבערעכטיגונג אויפ'ן געביט פון די בעוואָפנונגען.

מיר שטעהען לגבי אַ נייעם פּאַטריאָטישען הוראַגאַן, וועלכער איז נויטיג פאַר'ן אינערליכען געברויך, פאַר דער אינערליכער בעהייצונג פון דייטשלאַנד. יעדער וועט זיך בעהייצען אויף זיין שטייגער: איינער מיט שטיין-קוילען, אַ צווייטער מיט טיי און מאַלינעס, נאָך איינער מיט בראַנפען אָדער מיט אַ פלאַש הייסע וואַסער און ווידער אַ דריטער מיט אַ רעדע פון היטלער'ן. אויב די דייטשען האַלטען מעהר פון דעם לעצטען מיטעל, איז דאָס זייער אינערליכע זאַך... אונז אינטערע-סירט אין אַ בעדייטענד גרעסערער מאָס די פראַגע, צי וועט פון דער דאָזיגער אינטענסיווער בעהיי-צונג נישט פּלאַצען אַמאָל דער דייטשער קעסעל און צי וועט ער נישט אָפּבריהען די שכנים...

דאָס וועט זיין אָפּהענגיג פון אַ רייהע אומ-שטאַנדען, וועלכע עס איז זעהר שווער צו רע-גיסטרירען. יעדענפאַלס איז היטלער, וועלכען ס'האָט אָנגעלערנט ביטערע ערפאַהרונג פון נײַנ-טען נאָוועמבער 1923, נישט אַזאַ ריזיקאַנט, פאַר וועלכען פיל האַלטען איהם און ווי ס'מאַלט איהם אויס די היטלער-לעגענד.

און וואו זענען די טראַמוואַי-פאָהרער?

וואו זענען די פלאַזש-בעזוכער?

די יודען-רעגיסטראַציע פון ענדעקישען בלאַט

זייט אַ געוויסער צייט ווערט געפיהרט אויף די שפּאַלטען פון הויפּט-אָרגאַן פון דער ענדעציע, דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" אַנ'אייגענאַרטיגע „רעגיסטראַציע": עס ווערען יעדען טאָג געבראַכט רשימות פון יודען, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין דער אָדער אין יענער פּראָפעסיע. עס זענען שוין געווען רשימות פון יודען אין דער פּוילישער ליטעראַטור, אין דער קריטיק, אין פערשידענע פרייע בערופען, אַ ליסטע פון יודישע דאָקטוירים אין וואַרשאַ. אויף דעם סמך האָט זיך שוין אפילו ענטוויקעלט אַ פּאָלעמיק אין דער פּרעסע. איינינגע יודישע בלעטער האָבען אָנגעוויזען, אַז אויב שוין רעדען וועגען יודישען איינפלוס אין דער פּוילישער ליטעראַטור, אָדער אין דער קונסט, וואָלט מען געדאַרפט צורעכענען צו די, וואָס שטאַמען פון יודען, אויך אַדאַם מיצקעוויטש'ן, וועמעס מוטער האָט געשטאַמט פון די פראַנקיסטען און שאָפּענען, וועלכער איז אויך אַרויסגעקומען פון יודען.

עס האָבען זיך געפונען אַזעלכע, וועלכע האָבען זיך געפיהלט געטראָפען, וואָס מען האָט זיי אַריינגעשטעלט אין די רשימות און זיי האָבען פערזענליך אָדער דורך בריף אין דער רעדאַקציע רעאַגירט, אויפווייזענדיג, אַז זיי געהערען נישט צו יודען. עס האָט נישט געפעהלט אויך איין זשי-דעק, וועלכער האָט זיך מתנצל געווען, אַז אייגענט-ליך האָט ער מיט יודען נישט קיין שום געמיינ-זאַמעס, אַז ער איז אַ פּאָלאַק פון געבורט־נשאַמע אָן און בלויז על פּי מיספערשטענדניש האָט מען איהם אַריינגעשטעלט אין דער ליסטע.

וואָס אייגענטליך וויל דער אָרגאַן פון דער ענדעציע דערגרייכען מיט די רשימות איז שווער צו זאָגען, סיידען דאָס דאַרף זיין אַ מין צוגריי-טונגס אַרבייט פאַר דעם אויסגעבענקטען פּויליש-היטלעריסטישען רעזשים, אויף וועלכען די ענדע-קעס קוקען אויס זייערע אויגען. דעמאָלט וועט זיין אַ גרייטע רשימה פון אַלע, וועלכע מען וועט דאַרפען יאָגען, פעריאָגען, פערטרייבען, פערפאַל-גען מיט אַלע מעטאָדען, מיט וועלכע דייטשלאַנד לייכט אַלס מיסטער.

ווי עס זאָל נישט זיין, די „גאַזעטאַ וואַר-שאַווסקאַ" שטעלט נישט אָפּ די אַרבייט און אין איינעם פון די לעצטע נומערען איז געווען פער-עפענטליכט אפילו אַ רשימה פון... יודישע אַדוואָ-קאַטען אין לאָדז. דער „ראַבאַטניק" איז אין צו-זאַמענהאַנג מיט אָט דער וויכטיגער און טיכטיגער טעטיגקייט פון דעם ענדעקישען בלאַט אַרויסגע-טרעטען מיט אַ זעהר וויציגען פעליעטאָן, וועלכען מיר ווילען דאָ ברענגען:

די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" דרוקט זייט אַ געוויסער צייט די רשימות פון אַדוואָקאַטען, מא-לערס, דאָקטוירים, ליטעראַטען, מוזיקער און ענה-ליכע פערזאָנען, וואָס שטאַמען פון יודען. ווען די צייטונג וואָלט נאָר נאָטירט די נעמען, וואָס קאָנען אַרויסרופען ספקות- דאַן וואָלט דאָס פון שטאַנד-פּונקט סיי פון דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ". סיי פון „פּעלקישען בעאָבאַכטער" געווען פערשטענד-ליך. אָבער דער „פּוילישער בעאָבאַכטער" נאָטירט אויך פולשטענדיג יודישע נעמען, פּונקט ווי עמי-צער וואָלט געהאַט אַ ספק, צי הער יצחק פייגענ-בלאַט אָדער מאָריץ ציפּקין זענען נישט אַמאָל קיין אַריער פון ריינעם בלוט. אָבער דאָס איז שוין אַ זאַך פון דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" גופא.

די טעג האָט די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" געבראַכט פאַר איהרע לעזער, וועלכע עס איז באמת נישט מקנא צו זיין, אַ פּאַשטעט, געמאַכט פון לאָדזער אַדוואָקאַטען. צי האָט שוין די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" זיך אָפּגעפאַרט מיט וואַרשע, אַז זי מוז זיך שוין נעהמען צו לאָדז? און וואו זענען די נעמען פון די יודישע טראַמוואַי-פּאַסאַזשירען? און וואו זענען די יודישע טעלעפאָן-אַבאָנענטען? און וואו זענען די יודישע ראַדיאָ-צוהערער? די יודישע טעאַטער-בעזוכער? די יודען, וועלכע וואַרעמען זיך זומערצייט אויף די פּליאַזשעס? וואו זענען זיי. וואו? עס זענען דאָך פאַראַן גאַנצע גע-ביטען, וואָס זענען בעזעצט אויסשליסליך דורך יודען. זאָל די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" אָנווייזען כאָטש איין אַריער אין וואַרשאַווער ראַבינאַט! נישטאָ אויף אַ רפואה, קיין איינציגער, נישט קיין האַלבער און נישט קיין פערטעל אפילו. זאָל די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" אַרויסשיקען איהר רעפּאָר-טער אין די יודישע מקוואות, צי וועט זי דאָרט געפינען כאָטש איין אַריער. קיין איינציגען. סיי אין דער אָפּטיילונג פאַר מענער, סיי אין דער אָפּטיי-לונג פאַר פרויען!

ביידע צינגער בעהויפּטען, אַז די גאַנצע אַקציע פון רעגיסטראַציע און עווידענץ ווערט דורך דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" געפיהרט אין פער-שטענדיגונג מיט דעם ראַבינאַט און דערפאַר האָט זי דעם ראַבינאַט פערשוויגען. דער רעזולטאַט פון דער אַקציע איז דער, וואָס זעקס פון די אַדוואָ-קאַטען, וועלכע די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" האָט אויסגערעכענט אין איהרע רשימות און וועלכע האָבען שוין געהערט צו דער קריסטליכער רע-ליגיע, האָבען צוריקגעצירט אין שויס פון דער יודישער אמונה און פון איצט אָן ווילען זיי רע-גולער צאָהלען עטאַט אין די יודישע גמינע, אויב עס וועט ווייטער אַזוי גיין, וועט זי קאָנען רעגו-לער צאָהלען די פענסיעס פאַר איהרע בעאַמטע און צווישען זיי אויך די רבנים. פאַר דער פולער ריכטיגקייט פון דער ווערסיע האַפטען מיר נישט, אָבער דאָך איז אַ פאַקט, אַז פיל קאַטעגאָריעס יודען האָט די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" פערשוויגען.

ענטשפּאַנונג אין דער אומרוהיקייט

צו דער סאָוויעטיש-אַמעריקאַנישער דערנעהנטערונג

צו דער פאָרשטעהענדיגער דערנעהנטערונג צווישען אַמעריקאַ און די סאָוויעטען און נאָטען-אויסטויש צווישען פּרעזידענט רוזוועלט און קאַלי-נינ'ען מאַכט עטליכע אינטערעסאַנטע בעמערקונגען רעד. פ. קאַפּלאַן אין „א.ל."

מיר ווילען נישט ריידען וועגען הויך-פּאָלי-טיק, וואָס איז פאַר אַלעמען נאָך דערווייל אַ ספר-החתום, אָבער די פּשוט'ע עקאָנאָמישע דערנעהנ-טערונג צווישען די ביידע מערק, אויפ'ן געביט פון עקס- און אימפּאָרט, מוז דאָך גיין אויפ'ן חשבון פון די אויסזיכטען און האָפענונגען, וואָס אַנדערע מלוכות האָבען געהאַט אויף איינעם אָדער דעם אַנדערען מאַרק. און היות ביים היינטיגען טאָג איז די עקאָנאָמיק דער הויפּט-סטימול צו דער פּאָליטיק און דער מאָגען איז דער סופליאָר פון כּלערליי פּאָליטישע טראַקטאַטען, איז דאָך קיין ספק נישט, אַז די נייע התקרבות וועט אַרויסרופען ביי פערשידענע מלוכות נישט בלויז פרייד, נאָר אויך בעוואָרעניש און פאַרזיכטיגקייטען.

און דאָך, אויב מיר ווילען פערשטיין די וויכטיגקייט פון נייעם שריט, דאַרפען מיר לייענען נישט צווישען די שורות, נאָר אין די שורות פון די אָקאָרשט פערעפענטליכטע דאָקומענטען.

רוזוועלט שרייבט, אַז די איניציאַטיוו שטאַמט פון איהם, זינט ער האָט איבערגענומען דעם אַמט; הייסט עס, אַז דאָס האָט אַ שייכות מיט זיין רעמאָקראַטישקייט און אויך מיט דער איצטיגער קריטישער צייט.

מעגליך, אַז אַ גרויסער שטער איז ביז איצט געווען דער אַמעריקאַנער סנאָביזם, די גרויסהאַל-טעניש געגען דעם אויפגעקומענעם אַרבייטס-מענש. דאָס האָט אויפגעהערט מיט דער דעמאָ-קראַטישער ממשלה אין אַמעריקע, בפרט אונטער'ן פּרעס פונ'ם שרעקליכען קריזיס, וואָס האָט אויף זיין אייגענעם שטייגער אַדוכנעפיהרט אַ גרויסען טייל פון דער אויפגלייכעניש צווישען קלאַס און שיכט...

ווייטער שרייבט רוזוועלט, אַז די ערשטע אונטערהאַנדלונגען וועלען זיין נישט אָבליגאַטאָ-רישע; דערפון קען מען לערנען, אַז די התקרבות איז נאָך בכלל ווייט פון פערווירקליכונג. מיר האָבען שוין געזעהן, ווי מאַקדאָנאַלד איז צוויי מאָל געפאָהרען קיין אַמעריקע, איינמאָל בנוגע דער ענטוואָפענונגס-פראַגע און אַ צווייטען מאָל בנוגע דער וואַליוטע-פראַגע, וואָס זענען ביידע מינערוועטיג ווי דער עצם פּראָבלעם פון אָנער-קענען דע יורע, און פונדעסטוועגען האָט זיך פון ביידע זעהעניש אויסגעלאָזט אַ בוידעם.

אויך דאָ זענען נאָך פאַראַן איבערצוקומען זעהר שווערע שטיינער, ווי רוזוועלט אַליין ווייזט אָן, אין אַפילו ליטווינאָוו קען אויך אַמאָל קומען קיין אַמעריקע מיט קולות וברקים און אָפּפאָהרען צוריק מיט קול דממה דקה. אַלץ קען פּאַסירען.

אָבער דער פאַקט, וואָס רוזוועלט אַליין איז אַרויסגעטרעטען דער ערשטער מיט זיין איינלאַ-דונג, בעווייזט, אַז דער אַמעריקאַנער פּרעזידענט האַלט עס פאַר זיך פאַר אַ גרויסען כּבוד און היס-טאָרישען פערדינסט און וועט דעריבער זיכער מוותר זיין אויף אַ סך שטערונגען. כּדי צו דער-פיהרען די זאַך צו רעאַליזאַציע.

נאָכמעהר איז עס קענטיג אין קאַלינינס ענטפער. דער ביזאיצטיגער צושטאַנד, שרייבט ער, ווירקט זעהר שלעכט נישט בלויז אויף די אינ-טערעסען פון די צוויי פעראינטערעסירטע לענדער, נאָר אויך אויף דער אַלגעמיינער אינטערנאַציאָנאַ-לער לאַגע, פערגרעסערט די אומרוהיגקייט און בעשווערט די סטאַביליזאַציע פונם וועלט-שלום.

די דאָזיגע פּשוט'ע אָבער טיף-איינגרייפענ-דיגע ווערטער פונם רוסישען מלוכה-מאַן זענען נישט געשריבען געוואָרען לשם פראַזע, נאָר כּדי מסביר צו זיין די נויטיגקייט פון דער נייער התקרבות. קאַלינין מיינט דאָ, אַז ווען ביידע לענ-דער וועלען זיך דערלאַנגען די הענט צום שלום, וועט שוין ממילא די אַטמאָספערע ווערען ריינער אויך פאַר'ן וועלט-שלום! צי זייער כּוח וועט אומ-מעגליך מאַכען יאַפּאַנישע אינטריגעס, צי זיי וועלען קענען איינטאַמעווען היטלערס אַפּעטיטען און געפינען אַנ'אויסוועג פאַר'ן שלום אין אייראָפּע, צי אפשר האָט ער צו קענען אפילו אויפהויבען אַ האַנט געגען קריזיס און בעזייטיגען טיילווייז די סיבות פון דער אומצופרידענהייט, וואָס טרייבט צו מלחמה.

אַלענפאַלס איז קלאָר, אַז אַ מילדער ווינט האָט אַ בלאָז געטאָן אין דער וועלט און וועט ברענגען אַ שטיקעל ענטשפּאַנונג אין דער שטאַר-קער אומרוהיגקייט, וואָס איז פאַרטשאַדען אַרויס-גערופען געוואָרען דורך היטלערס אַרויסטריט פון פעלקער-בונד.

ניי'ער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

ניי'ער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך 25 ה מרחשון תרצ"ג

אָקטאָבער

זון-אויפגאַנג 6.18
זון-אונטערגאַנג 4.21

28 יודישע אַרבייטער פאַר'ן געריכט

דער גרויסער פּראָצעס, וואָס קומט פאָר ביי פערמאַכטע טירען וועט דויערען צוויי טעג

(2) אין אָקטאָבער פ. י. האָט זיך געשאַפן אַנ'אָרגאַניזיר-קאָמיסיע פון נאָדעל-אַרבייטער אויף צו שאַפן אַ נאָדעל-פעראיין אין לאָדז.

פּאָליציי האָט פערדעכטיגט, אַז דאָרט ווערט געפיהרט אַ קאָמוניסטישע טעטיגקייט, און צוליב דעם איז אַרעסטירט געוואָרען אַ פערזאַמלונג פון 120 פּערזאָן.

דער גרעסטער טייל פון די אַרעסטירטע איז בעפרייט געוואָרען.

28 פון די אַרעסטירטע זענען אָנגעקומען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק, און נעכטען האָט זיך אָנגעהויבן זייער פּראָצעס.

נאָכ'ן פעסטשטעלען די פּערסאָנאַליען לייגט פאָר דער פּראָקוראָר, אַז, מחמת דעם, וואָס צווישען די בעשולדיגטע זענען פעראַן 2 יוגענדליכע זאָל דער פּראָצעס געפיהרט ווערען ביי פערמאַכטע טירען.

ס'געריכט גייט אויף דעם איין.

צום פּראָצעס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 40 עדות.

די אָנגעקלאָגטע ווערען פערטיידיגט דורך 22 אָנגעזעהענע אַדוואָקאַטען, דערונטער דער אַרוואָקאַט דוראַטש פון וואַרשאַ און דער בונדישער טוער, ה' ערליך.

דער פּראָצעס וועט דויערן 2 טעג.

* * * *

בעשולדיגט ווערען: יעקב-לייב ליטמאַנאָוויטש (15 יאָהר אַלט), דער ביוראַליסט שלמה באַרנשטיין (31 יאָהר), שרה-חיה בזשוסטאָווסקאַ (16 יאָהר), שרה געלבאַרט (23 יאָהר), טויבע מאַלאַך (21 יאָהר), ציפּע אָקסענבערג (20 יאָהר), חוה אָרדינאַנס (23 יאָהר), חיה שרה פּיענקנאַ (30 יאָהר), ראַצע לענקינסקאַ (23 יאָהר), יאָסעל-דוד ליפּנאָוויטש (21 יאָהר), שיפּ-הערש יאַקובאָוויטש (21 יאָהר), דוד-ראובן שיינוואַלד (19 יאָהר), יעקב-ישראל שאַרפאַנסקא (20 יאָהר), אהרן אָקרענט (21 יאָהר), אברהם נאָזשיק (21 יאָהר), סענדער גאַרבאַטש (22 יאָהר), יצחק-גרשון וואַסערשטיין (25 יאָהר), חנניה אַבראַמאָוויטש (19 יאָהר), מרדכי ווייסמאַן (19 יאָהר), שלמה-הערש קאָרנבליט (25 יאָהר), יאַנקעל-מרדכי טשערעשניאַ (23 יאָהר), הערש זשאַמעס, יואל רובין (25 יאָהר), משה-מאיר געלבאַרט (23 יאָהר), מרדכי אָרענבוך (18 יאָהר), לאה לאַקס (23 יאָהר), אברהם-חיים אייזענבערג (25 יאָהר), יעקב טשאַפּ (24 יאָהר), ישראל מינץ (33 יאָהר).

די אַלע בעשולדיגטע זענען שניידערס און נייטאָרינס.

קינדער וואַרפען זיך מיט זייער 80-יעהריגער מוטער

הימעלשרייענדער סקאַנדאַל אויף פּולנאָצנאַ גאַס

איין מאַמע קאָן אויסהאַלטען צעהן קינדער און צעהן קינדער קאָנען איין מאַמע נישט אויסהאַלטען.

דעם אמת פון דעם ווערטעל האָט מען זיך צום טויזענדסטען מאָל נעכטען געקענט איבערצייגען אויף דער פּולנאָצנאַ גאַס.

די יודישע איינוואוינער פון פּולנאָצנאַ גאַס זענען נעכטען דערציטערט געוואָרען פון אַ הימעלשרייענדיגען סקאַנדאַל, אויף וואָס'ערען אופן אַנ'אָנגעזעהענער יוד איז מקיים כבוד אם.

צום טויער, פּולנאָצנאַ 16, איז נעכטען צוגעפאָהרען אַ דראָזשקע מיט צוויי פּרויען: אַ יונגע מיט אַנ'אַלטע. די יונגע פרוי ד'האָט אַראָפּגעפיהרט די זקנה פון דער דראָזשקע און זי איבערגעלאָזט אין טויער אַנוועזענדיג די טיר פון איהר זוהן.

ס'האָט גאָרנישט לאַנג געדויערט און די גאַס איז פול געוואָרען מיט מענשען, דאָס האָט דער זוהן, אַ געוויסער פּישעל פּראָמער אָהן שום קוויטען די אַלטע מוטער געוויזען די טיר און זי געהייסען צוריק גיין פון וואַנען זי איז געקומען — פון דער טאָכטער, הייסט עס. דער שיינער יוד האָט זיך דערביי גוט בעוואָרענט, אַז די מוטער זאָל נישט צוריקקומען! ער האָט דעם סטרוזש „בעוואָרענט מיט דעם אמת'ן שטעקען, ער זאָל זי האַבען „אויפ'ן אויג".

באין ברירה, האָט זיך די אַלטע צובראָכענע מוטער צוזעצט אויפ'ן הויף און געציטערט פון קעלט און הונגער.

צוזעהענדיג דעם צער פון דער אומגליקליכער אַלטע, זענען מענשען ארויף צו ר' פּישלען און מיט איהם גענומען איינטענה'ן: היתכן? ווי פּאַסט עס פאַר אַ יוד אַ בן-תורה? וואו איז כבוד אם? האָט ר' פּישעל נישט געוואָלט הערען און זיך געהאַלטען ביי ס'זייניגע: זאָל זי גיין צו דער טאָכטער.

ביז'ן שפּעטען אָוונד איז דער הויף אויף פּולנאָצנאַ 16 געווען פול מיט מענשען, און די 80-יעהריגע זקנה איז געזעסען אויפ'ן הויף און געציטערט פאַר קעלט.

ס'איז כדאַי צוצוגעבען, אַז אַ חוץ דעם זוהן אויף פּולנאָצנאַ 16, האָט זי נאָך צוויי קינדער: אַ פערהייראַטע טאָכטער אויף פּילסודסקי-גאַס 16 און אַ זוהן אויף פּולנאָצנאַ 8.

די דאָזיגע הימעלשרייענדע סצענע, האָט אין דער גאַנצער געגענד אַרויסגערופען פערביטערונג.

30 פּעקלעך געשמוגעלטער טאַבאַק

איז גורם צו אַ שטראַף פון 12,000 זלאָטעס אדער 602 טעג אַרעסט

(2) נעכטען איז געשטאַנען פאַר'ן קרייז-געריכט, אַלס פאַר דער אַפּעלאַציע-אינסטאַנץ, דער 21-יעהריגער יוזעף מאַראָווסקי (פון סמוגאָווע 22), וועלכען מ'האָט דעם 15 אויגוסט 1930 געכאַפּט, בעת ער האָט מיט זיך געטראָגען פון דער באַהן 30 פּעקלעך געשמוגעלטען טאַבאַק פון דייטשלאַנד.

דאָס שטאָטישע געריכט האָט איהם בשעתו פערמשפּט אויף צו בעצאָהלען 12,000 זלאָטעס, אָדער אָפּצוזיצען 602 טעג אין אַרעסט.

ער האָט אַפּעלירט, און נעכטען האָט איהם דאָס קרייז-געריכט פערקלענערט די שטראָף אויף 2,000 זלאָטעס.

מיט'ן קאָפּ אין דר'ערד...

אזוי בעשמחה'ט געווען, אז ער האָט נישט געוואוסט

(2) דער 40-יעהריגער יאַן קאַק (לימאַנאָווסקיעגאָ 59) האָט זיך נעכטען פאַרטאָג צוריקגעקעהרט מיט א דראָזשקע אַהיים.

געווען איז ער, לא עלינו, אין אַזאַ שיכור'ן מעמד, אַז ער האָט נישט געוואוסט, וואו-איין און וואו-אויס, און אַז די דראָזשקע האָט איהם צוגעפיהרט צו איהם אהיים, און ער האָט אָנגעהויבען פון איהר אַראָפּצוקלעטערען, האָט ער אַזאַ זעץ געטאָן מיט'ן קאָפּ אין דר'ערד, דאָס מ'האָט צו איהם געמוזט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע, און באַנדאַזשירען איהם.

בעשטראַפטע פאַבריקאַנטען

פאַר נישט האַלטען זיך ביי די תנאים פונ'ם קאָלעקטיוועז אָפּמאַך

(2) די לאָסקער פּאָוויאַט-סטאַראָסטווע האָט אַדמיניסטראַטיוו בעשטראַפט מיט אומבעדינגטען אַרעסט — פאַר'ן נישט-האַלטען זיך ביים דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך — די פּאַביאַניצער פאַבריקאַנטען: מ. זשאַרסקי אויף 2 חדשים אומבעדינגטען אַרעסט), ליבערמאַן (3 וואָכען), גאָלדשטיין (2 וואָכען), ראָזען (6 וואָכען אַרעסט), מאַנדרי (7 וואָכען) און דאַווידאָוויטש (25 טעג)

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

י. קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15), ס. טראַווקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום שרודמיעסקאַ 21), מ. באַרטאַשעווסקי (פּעטריקאָווער 195), י. קלופּטאַ (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטשינער 53).

איבערגעפאָהרען אַ 7-יאָהריג יונגעל

(2) נעכטען האָט אַנ'אויטאָ אויף וואָלטשאַנסקאַ גאַס, נעבען נומער 36, איבערגעפאָהרען און שטאַרק צוקאַליעטשעט דעם 7-יאָהריגען וולאַדיסלאַוו סטעפּאַניאַק (וואָלטשאַנסקאַ 36).

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

אָרטאָפּעדישער אנשטאַלט

בראַטעזען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַטפוס-איינלאַגען נאָגען מיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

אָקטאָבער

רעגיסטראַציע פון יאָר-גאַנג 1913

(2) היינט, מיטוואָך, דעם 25 ד.ח. דאַרפען זיך צושטעלען צו רעגיסטראַציע אין מיליטער-פּאָליציי אישען ביוראָ (פּיעטריקאָווער 165) די יונגעלייט, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פונם 4 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות:

A B C D E

און פון 10-טען קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות

L Ł M N O P

מאָרגען, דאָנערשטאָג, ד. 26 ד. ח. פונם 4-טען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות:

F G H Ch

און פון 10-טען קאָמיסאַריאַט

R S Sz T U W Z Ż Ź

די פליכט צוצושטעלען זיך איז אויך חל אויף מענער, וועלכע זענען נישט אָפיציעל קיין פּוילישע בירגער און קענען נישט דערווייזען, אז זיי זענען בירגער פון אַנ'אַנדער מלוכה, און וואוינען אין לאָדז אויף צוגערופענע „קאַרטי פּאָביטו'ס".

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רעגיסטראַציע אין ענטשפּרעכענדען טערמין וועט אַדמיניסטראַטיוו בעשטראָפט ווערען מיט 3000 זל. שטראָף אָדער 3 חדשים אַרעסט.

צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

(2) שבת, דעם 28 ד. ח. 8 אינדערפריה וועט אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 561 צוזאַמענטרעטען א צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ. ק. או. לאָדז 2.

עס דאַרפען זיך מעלדען אַלע יונגעלייט פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע, וועלכע האָבען זיך ביז איצט נישט געשטעלט צו דער איבערזיכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאָמיסאַריאַטען, און האָבען בעקומען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער לאָדזער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

אַ פעראָרדנונג וועגען איבערשיקען האַנדעלס-פּאַפּירען

(2) לויט ווי מ'אינפאָרמירט אונז פון פּאָסט-אַמט לאָדז 1, האָט דאָס פּאָסט- און טעלעגראַף-מיניסטעריום אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער צו איבערגעשיקטע האַנדעלס-פּאַפּירען קענען צוגעלייגט ווערען דרוק-זאַכען, ווי צ. ב. ש. בלאַנקעטען פון פּ. ק. אָ. און אַנדערע.

אַזעלכע זענדונגען וועלען נישט בעטראַכט ווערען ווי נישט-געהעריג אָפּגעצאָהלטע, נאָר אַלס געוועהנליכע געמישטע זענדונגען.

דעם 11 נאָוועמבער גייט מען נישט אין די שולען

(2) אין שייכות מיט'ן 15-טען יאָהר-טאָג פון פּוילענס בעפרייאונג, וועט די שול-יוגענד דעם 11 נאָוועמבער ה. י. פריי זיין פון די לימודים.

אויפ'ן פרישען גראָז אין פעלד

ס'האָט נישט קיין סך אויסגעמאַכט 120 זלאָטעס

(2) בראָניסלאַוו פּשיבילסקי, א בעאַמטער פון רודאַ-פּאַביאַניצקאַ, האָט זיך דעם 7 אַפּריל ה. י. בעגעגענט אין כאָיני מיט דער 24-יעהריגער פּראָסטיטוטקע העלענאַ וואַשילעווסקאַ (פון קאָשטשושקי 17), און אויף איהר העפליכער איינלאַדונג אַוועק מיט איהר אין פעלד ביי נאָדיעשיענאַ-גאַס, כדי א ביסעל צו פערברענגען אויפ'ן פרישען גראָז...

דאָרט „פערברענגען" האָבען זיי נישט בעוויזען, וויבאַלד פּלוצים זענען פון דער אומגעגענד דערשינען דריי פּערזאָנען, וועלכע האָבען זיך פּאָרגעשטעלט פאַר פּשיבילסקי'ן אַלס געהיים-אַגענטען, און געפאָדערט, אז דאָס מיידעל זאָל מיט זיי מיטגעהן אויסלעגיטימירען זיך.

וכך הוה — 2 פּערזאָנען זענען טאַקי מיט איהר אַוועק און איינער איז געבליבען אויפ'ן אָרט מיט פּשיבילסקי'ן.

פּשיבילסקי האָט זיך דאַן אָנגעהויבען אַרום קוקען און זיך צו בעטאַפּען, און ער האָט זיך געכאַפּט, אַז עס פעהלט איהם זיין פּאָרטפעל, אין וועלכען ער האָט געהאַט ליגען 120 זלאָטעס.

ער האָט דעריבער אָנגענומען דעם פּערזאָן, וואָס איז מיט איהם געבליבען, פאַר'ן קאַלנער און איז מיט איהם אַוועק אין דער פּאָליציי.

אין רעזולטאַט פון דער געשיכטע האָט די וואַשילעווסקאַ נעכטען בעקומען אַ האַלב יאָהר צו זיצען אין טורמע.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע — לייטשטיגע-פּרייזען.

יודישע טעאַטער „פילהאַרמאָניע“ נאַרוטאָוויטשאַ — 20 —
אַרטיסטישע לייטונג: דוד זיידערמאַן
אונגעהויערע בעגייסטערונג און בראַוואָ־אויסגעשרייען!
גרעסטע שלאָגער־אָפּערעטע פון איצטיגען סעזאָן! 20 נייעסטע מוזיקאַלישע לידער! 20
אַלע טעאַטער־בעזוכער גרייטען זיך צו זעהן פרייטאָג, 9 אָווענד אין פילהאַרמאָניע צו די אויפטריטען פון די ליבלינג־אַרטיסטען
חנה לערנער און דוד זיידערמאַן
מיטן אָנטייל פון דער בעליבטער פרימאַדאָנע נאַדיאַ קאַרעני
מיט׳ן ערשטקל. אַנסאַמבל: פרויען: בעזמאַן, פעדערמאַן, צווילך, קאַרעני, ראָזענצווייג, רובינאַ. מענער: באַלבירסקי, גוטמאַן, גאָלדשטיין, האַמבורגער, הערשקאָוויטש, וואָלף, פּאָלאַנסקי, צווילך
עס ווערט געשפּילט די גרעסטע מוזיקאַלישע אָפּערעטע אין 3 אַקטען (1 בילד)
„דער ראַדיאָ־זינגער“ (דער גאַסען־זינגער)
ספּעציעלער פערשטאַרקטער דזשאַז־אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון דירגענט לעאָן זעלמאַן.
די ראַדיאָ־אינסטאַלאַציע האָט אַדורכגעפיהרט די פירמע „Radjo-Świat“ wł. Józef Pines, Łódź, Piotrkowska 40, tel. 211·99
טעכנישע לייטונג: ק. גוטמאַן. סופלאָר: וו. נייהויז. אַדמ. לייטונג: א. בעזמאַן. בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע“.

רעדוקציע פון אַרבייטער אין דער מעבעל־אינדוסטריע

(2) די פאַבריק פון געבויגענע מעבעל „ק. וויבשע און קאָמפּ.“ אין ראַדאָמסק האָט, מחמת מאַנגעל אין בעשטעלונגען, געקינדיגט הונדערט אַרבייטער.

סאַניטאַר־לוסטראַציעס

(2) אַנהויב הייַנטיגע וואָך האָבען סאַניטאַר־קאָמיסיעס אָנגעהויבען צו לוסטרירען גאַסטראָנאָמישע אַנשטאַלטען (קיכען), וואורשט־געשעפטען, יאַטקעס, פיש־האַליעס א. אז. וו.

חוץ מזה ווערט געפיהרט אַ לוסטראַציע פון פּריוואַטע הויפען, וואו עס ווערט קאָנטראָלירט דער סאַניטאַרער צושטאַנד פון די אוביקאַציעס, שמיקטשניקעס און טרעפּען.

פאַר שלעכטען זאַלץ

(2) אַ געוויסער נתן בערנשטיין, אַ גע־וועלבער, איז נעכטען פון געריכט בעשטראָפט געוואָרען מיט׳ן בעצאָהלען 100 זלאָטעס שטראָף, אָדער 5 טאָג אַרעסט — פאַר׳ן פערקויפען נישט קיין ריינעם זאַלץ.

Dr. Wołkowyski
4 ציגעל־גאַס 4, טעל. 216·90
נעהמט אָן אין הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע
אויפנאַהמס־שעה׳ן פון 8—1 מיטאָג און 5—9 אָווענט.

אָפּערטען פון אויסלענדישע פירמעס
וואָס ווילען האַנדלען מיט פּוילען

די לאָדזער האַנדעלס־קאַמער האָט דערהאַלטען צוויי אָפּערטעס פון אַ לאָנדאָנער האַנדעלס־אינפאָרמאַציע־ביוראָ וועגען האַנדעלס־בעציהונגען צווישען ענגלישע פירמעס מיט פּוילישע אויפ׳ן געביט פון אימפּאָרט און עקספּאָרט.

אויך אַנדערע פירמעס פון בולגאַריען און ארץ־ישראל ווילען איבערנעמען פערטרעטונגען פון וואָלענע סחורות.

אינפאָרמאַציעס גיט די האַנדעלס־קאַמער.

—=(::)=—

וואָס איז מיט די ביטעס וועגען פּאַטענטען־הנחות?
אינטערווענץ פון דער האַנדעלס־קאַמער און דער פינאַנץ־קאַמער

אין שייכות דערמיט, וואָס אין די פינאַנץ־קאַמערען געפינען זיך נאָך ביז׳ן היינטיגען טאָג אַ סך נישט ערלעדיגטע ביטעס וועגען פּאַטענטען־הנחות, האָט די לאָדזער האַנדעלס־קאַמער זיך געווענדעט צו דער פינאַנץ־קאַמער, די דערמאָנטע ביטעס וואָס גיכער צו ערלעדיגען.

די האַנדעלס־קאַמער האָט אויך גלייכצייטיג אינטערווענירט וועגען די פירמעס, וועלכע די ביטעס וועגען פּאַטענטען־הנחות זענען פון דער פינאַנץ־קאַמער אָפּגעזאָגט געוואָרען.

„מיצקיעוויטש און יודען“
פאָרלעזונג פון ד״ר בראַנדשטעטער אין לאָקאַל פון בערעק יאָסעלעוויטש־לעגיאָן

קומענדיגען שבת צו נאַכט 9 אָווענד קומט פאָר אין לאָקאַל בערעק יאָסעלעוויטש לעגיאָן (אַל. קאָשטשושקי 21) אַ פאָרלעזונג פון בעקאַנטען היסטאָריקער ד״ר ראָמאַן בראַנדשטעטער א.ד.ט. מיצקיעוויטש און יודען. טעזען: מיצקיעוויטש׳ס יודישער לעגיאָן, די בעציהונג פון דער פּוילישער עמיגראַציע צו דער יודען־פראַגע. די פּאַריזער ראָטשילד׳ס און דער יודישער לעגיאָן.

דער גאַנג פון אָרלאָזאָראָוו־פאָנד־אַקציע אין לאָדז

די אַקציע לטובת דעם אָרלאָזאָראָוו קאָלאָניזאַציע־פאָנד, וואָס איז פּראָקלאַמירט געוואָרען דורכ׳ן 18־טען ציוניסטישען קאָנגרעס אין פּראַג ווערט אין לאָדז אַדורכגעפיהרט מיט ערפאָלג.

אין משך פון דער לעצטער וואָך זענען פאָרגעקומען אַ גאַנצע רייהע פערזאַמלונגען, אויף וועלכע עס זענען אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען פאָרטצוזעצען און פערגרעסערען די אָנגעהויבענע אַרבייט.

אין די נאָהענטסטע טעג קומען פאָר אין פער־שידענע שטעט פון דער פּראָווינץ פערזאַמלונגען און אַקאַדעמיעס, אויף וועלכע דער ראַיאָן־קאָמיטעט דעליגירט זיינע פאָרשטעהער.

„וו. י. ז. א.“

היינט, מיטוואָך, דעם 25־טען ד. ח. פּינקטליך 9 אָווענט קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל פון יודישען פרויען־פערבאַנד „וו. י. ז. א.“ שענקעוויטשאַ 26 דער

אינאַוגוראַציאָנס־מוזיקאַליש־וואָקאַלישער אָווענד

אויף וועלכען דער בעקאַנטער מוזיק־מענער, קאָמפּאָזיטאָר און מוזיק־רעדאַקטאָר פון „NASZ PRZEGLĄD“ ה׳ מ. צעטנאַנאַשאָווער וועט האַלטען אַ פאָרלעזונג א. ט.

„דעמאָבישע אַרטיסטען“

אַמוטריט פאַר מיטגלידערינס און אַרייַנגעפירטע געסט פריי

פיטלינג־הערינג פון דער פירמע „סינריב“
אונטערליגען נישט דעם באָיקאָט

דער אַנטי־היטלעריסטישער קאָמיטעט טיילט מיט, אַז אויפ׳ן סמך פון דאָקומענטען בעשטעטיגט זיך, אַז די פיטלינג־הערינג, וואָס ווערען געבראַכט פון דער פּוילישער פירמע „סינריב“, שטאַמען נישט פון דייטשלאַנד און ווערען נישט געפיהרט דורך די דייטשע פּאָרטען, די דערמאָנטע פיטלינג־הערינג אונטערליגען דעריבער נישט דעם באָיקאָט.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	80.25
3 פּראָצענטיגע בוראָווליאַנע —	38.25
4 „ דאָלאַרובקא —	48.75
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	51.50
8 „ וואַרשאַווער שטאָט־בריף	44.00
8 „ לאָדזער „ „	41.00
ענגלישער פונט — — —	28.71
דאָלאַר – אָפּיצ. 6.19, נישט אָפּיצ. —	6.12
גאָלד־דאָלאַר — — — —	9.00
גאָלד־רובל — — — —	4.70
דייטשער מאַרק — — —	2.10

ר. איזראַעל

דירעקטאָר אַדאָלף גאָלד
סענסאַציאָנעל־שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען
73

אַהאַ האָט מעהר נישט געהערט און איז אַוועק פון אַפּאַראַט. מייסטער האָט זיך אָנגעהויבען אָפּ־צושטעלען היערויף, וואָס ער קען אויף דער שנעל אויסטראַכטן, כדי אויסצומיידען די גרויסע קאַטאַסטראָפע וואָס שטעהט זיי פאָר. ער האָט אָבער קיין שום אויסוועג נישט געפינען און מייסטער האָט בעשלאָסען איבגאַנצען צו רעזיגנירען פון דער אונטערנעהמונג.

— זאָל עס געהען ווי עס געהט, איבריגענס איז אויך אַהאַ מסכים געווען מיט אַזאַ שטעלונג, צו וואָס נאָך מעהר ריזיקירען.

קאַפּיטעל 19

פרוי ראָזען גרייט זיך צום ענטלויפען!

פרוי ראָזען, געפיהרט דורך דעם טורמע־וועכטער, איז אַריין אין דיזשורנעם צימער, וועלכעס האָט זיך געפונען אין סאַמע עק פון לאַנגען קאָרידאָר אויפ׳ן צווייטען שטאָק אין דער טורמע.

— איך וועל דיך געפינען אין קאָרידאָר, האָט דער וועכטער געזאָגט, און איהר קענט דאָ אונגע־שטערט ליזען דעם בריף.

מיט ציטערדיגע הענד האָט די אַרעסטאַנטקע אַרויסגענומען דעם פערקלעפּטען בריף, אויפגע־ריסען דעם קאָנווערט און גיריג אָנגעהויבען צו לייענען:

„איך רוף נישט אָן אייער נאָמען און אויך נישט מיינעם. כדי זיך נישט אונטערוואַרפען דער געפאַהר, אַז אויב מ׳וועט דעם בריף ענטדעקען זאָל מען זיך פון איהם באַלד דערוויסען וועגען וועמען עס האַנדעלט זיך, אָבער איהר זאָלט האָבען בעזונדערע צוטרוי צו דעם אַלעם, וואָס איז דאָרט געשריבען און אויספיהרען אַלץ מיט די קלענסטע פּרטים, אַלזאָ, ווען איהר וועט ענטלויפען פון דאַנען, וועל איך שוין נישט זיין אין לאָדז, איך וועל שוין זיין אין אויסלאַנד און דאָרט אויף אייך וואַרטען, איך וועל שוין דורך מיין פערטרויעדליכען מענש וויסען, ווען איהר פאָהרט אַרויס פון דאַנען און וועל אויף אייך וואַרטען אויף דעם וואָקזאַל פון דער בעלגישער הויפּט־שטאָט ברויסעל. דער אופן פון ענטלויפען זאָל פאָרקומען אויף פאָלגענדען אופן: דורך אַ טורמע־וועכטער, וועלכען איך וועל צו אייך שיקען, וועט איהר מיר איבערגעבען אייער ענטפער. איך שרייב אייך גאָרנישט קיין גענויעס, אָבער איך פערזיכער אייך, אַז איהר דאַרפט זיך פולשטענדיג פערלאָזען אויף דעם טורמע־וועכטער, וועלכען איך שיק צו אייך, ער וועט אייך מיטגליך ביי פערשיעדענע געלעגענהייטען איבערגעבען אָנ־ווייזונגען, וואָס איהר האָט צו טון, איהר זאָלט פאָלגען וואָס ער וועט הייסען, און וועל זיין וועגען אַלעם אינפאָרמירט אין דער ריכטיגער צייט. דאָס איז אַלץ, וואָס איך האָב אייך געוואָלט צו זאָגען. איך האָב אַלץ צוגעגרייט, די צייט פון אייער פריי־הייט איז נאָהענט, זייט אין דער בעסטער מיינונג און האָפט, אין די נאָהענטסטע טעג וועלען מיר זיין צוזאַמען, אויף ווידערזעהען“.

די פרוי ראָזען איז געווען פונקט אַזוי קלוג ווי פריהער, די האָט זיך פון דעם לאַנג־ערוואַר־טעטען בריף גאָרנישט דערוואוסט, איצט איז איהר איבעציגע האָפנונג געווען דער טורמע־וועכטער, וועלכער איז איצט געשטאַנען אין קאָרידאָר און געוואַרט אויף איהר.

— האָט איהר איבערגעלייענט, האָט דער טורמע־וועכטער געפרעגט, ווען די פרוי ראָזען איז צוריק אַרויסגעקומען פון דיזשורני־צימער?

— איך האָב איבערגעלייענט נאָר דעם פאַר־בריף, דער אייגענטליכער בריף זענט איהר דאָך.

— יאָ, אַזוי איז עס.

— אַלזאָ, וואָס האָב איך צו טון?

— הייבט גאָרנישט. איהר געהט איצט, אַזוי ווי שטענדיג אין דער קאַמער, איהר זאָלט זיך צו־גרייטען אויף מאָרגען פאַרנאַכט, איך וועל אייך אַרויסרופען זאָלט איהר געהען מיט מיר, אָבער איהר זאָלט וויסען, אַז צוריק אין דער קאַמער וועט איהר מעהר נישט קומען, איהר זאָלט זיין אָנגעטון אין אייערע געוועהנליכע מלבושים, דאָס הייסט, אין אַזעלכע ווי איהר געהט שטענדיג צום פערהער, קיין שום איבריגעס וואָס זאָל אייך בעשווערען זאָלט איהר נישט מיטנעהמען. דאָס איז כמעט אַלץ, איך מאַך אייך נאָך אויפמערקזאַם, אַז מאָרגען ווען איך וועל אייך אַרויסרופען פון דער קאַמער, וועל איך אייך דאָן איבערגעבען אין די הענד פון אַ פּאָליציאַנט, דאָס איז אויך אַ פערטרויעטליכער און אייגענער מענש, איהר זאָלט מיט איהם געהען, וואו ער וועט אייך פיהרען, נישט אָנקעגענשטעלען זיך איהם און טון אַלץ וואָס ער וועט הייסען, דאָס וועט דויערען נאָר אַ גאַנץ קורצע צייט און איהר וועט זיין פריי — דאָס אַלץ האָט דער וועכטער אַריינגערעדט אין דער אַרעסטאַנטקע, ווען זי איז געגאַנגען צוריק פון דיזשורני־צימער אין דער קאַמער אַריין. די פרוי ראָזען איז געגאַנגען פאַר־אויס און דער וועכטער נאָך איהר, אַזוי אַז קיינער האָט נישט געקענט העהרען און נישט געקענט וויסען וועגען וואָס דער וועכטער רעדט צו דער אַרעסטאַנטקע.

— אַלזאָ געדענקט פערגעסט אייך נישט ביז מאָרגען אין אָווענט, לאָזט נישט דערקענען אויף אייך, אַז איהר גרייט זיך צו ענטרינען אייער לאַגע.

— גוט, איך וועל זיך בעמיהען אויסצופיה־רען אַלץ, ווי איהר האָט מיך געהייסען. איך וועל נישט געבען קיינעם צו דערקענען, איבריגענס ליגט דאָך דאָס אַלץ אין מיין אינטערעס און איך וועל דאָך נישט וועלען זיך אַליין פערדאַרבען. זייט אַזוי גוט און גריסט און דאַנקט דעם קאָמיסאַר באַ־נעצקי אין מיין נאָמען פאַר דעם אַלעם וואָס ער טוט פאַר מיינעטוועגען, איך האָב דאָס זיכער נישט פערדינט.

— איהר וועט דאָס טון פערזענליך, ווען איהר וועט אין דריי טעג אַרום זיין מיט באַנעצקין צו־זאַמען.

פרוי ראָזען איז צוריק אַריין אין דער קאַמער. זי האָט זיך אַוועקגעזעצט אין עק פון דער קאַמער, דאָרט וואו ס׳איז געווען אַמייסטען פינסטער, האָט אונטערגעשפּאַרט דעם קאָפּ אויף איהרע ביידע הענד און זיך פערטראַכט.

— נו, דער פערהער האָט ביי דיר, פייגעלע, אָפּגענומען דעם הומאָר. ביזט אַוועק אַזאַ פריילעכע און צוריקגעקומען אַזאַ טרויעריגע, וואָס איז דאָס געשעהען?

— דאַרג נישט, האָט געזאָגט אַנ׳אַנדערע ס׳וועט נאָך זיין ערגער, אָפּרוימען אַ מענש איז נישט אַזאַ לייכטע פערברעכען ווי דו האָסט דיר דאָס פאָרגעשטעלט.

— אין אמת׳ן האָט געזאָגט אַ דריטע, פייניגט מען זי צופיל מיט די פערשידענע פערהערען, וואָס ווילען זיי פון איהר? זי האָט זיך דאָך מודה געווען, צו וואָס שלעפּען זי ווידעראַמאָל און ווידער־אַמאָל, זיי האָבען גאָרנישט גאָט אין האַרצען, דאָס איז ווירקליך אַ סקאַנדאַל.

פרוי ראָזען האָט זיך צוגעהאַלטען די אויערען, אַז זי זאָל נישט העהרען די גאַנצע דיסקוסיע וועגען איהר פערזאָן, ס׳איז איהר געווען ערווידער צו הע־רען אַפילו די הייזעריגע שיכורע שטימען, וועל־כע האָבען וועגען איהר גערעדט, גוטס צו שלעכטס, דאָס איז איהר נישט געווען קיין שום אונטערשיד.

(פאָרטזעצונג קומט)

דר. הערצעל וועגען דער ראַסען־פראַגע
און דעם פאָרגענגער פון היטלעריזם
אַ קאַפּיטעל פון זיינע יוגענד־זכרונות, וואָס ווערען יעצט פערעפענטליכט

פעברואַר 9, 1882 —

אויגוסט דירינג.

„די יודען־פראַגע".

אַ געמיין בוך. ליידער איז עס גוט געשריבען, און עס איז שווער צו גלויבען אַז מיאוסע קנאה האָט געפיהרט אָט די גיפט־געטונקענע פעדער פון פערוועגליכען נקמה־דורשט.

ווען אַזאַ שענדליך שטיקעל אַרבייט ווערט אויסגעטראָגען אויף אַזאַ פיינעם אופן; ווען אַזויפיל געשולטער און טיפער פערשטאַנד (ווי דירינג בע־זיצט אָהן צווייפעל) קאָן שרייבען בשותפות מיט באמת אוניווערסאַלער בילדונג, — וואָס קאָן מען שוין דערוואַרטען פון דעם המון, וואָס איז פריי פון די פענטעס פון וויסען!

ער בעהאַנדעלט די יודען־פראַגע ווי אַ ראַסען־פראַגע און ער זעהט אין אָט דער „בידערטרעכטיגער ראַסע" בלויז בידערטרעכטיגע און שענדליכע אייגענ־שאַפטען.

שוין דאָס וואַרפט אַ חשד אויף דער קלאָר־קייט פון זיין אויפפאַסונג, ווי אַזוי וואָלט זיך אַזאַ אַרבעריגע, טאַלאַנטלאָזע ראַסע געקאָנט אויפהאַלטען אין משך פון יאָהרטויזענטער אוממענשליכען דריק, ווען די וואָלט נישט פערמאָגט קיין שום גוטס!

דער דאָזיגער כלומרשט ליבעראַלער פערשוין, פון דירינג, וואָס רעדט באַר וועגען טרייקייט און באַר אַמאָל וועגען טרייקייט — מאַכט אויף איהם קיין שום איינדרוק נישט די באמת העלדישע גע־טרייקייט פון אָט דעם פערוואָגעלטען פאָלק צו זיין גאָט?

ניין. דער קריטיקירטער פראָפעסאָר איז פשוט געשוואָלען פון נקמה־דורשט און פון אוממעכטי־גען האַס, ער איז פול מיט עקעלהאַפטען גאַל. עס זעהט איהם גאָרנישט העלפען, וואָס אין אָנהויב בעהערשט ער זיך און נעמט־אָן אַ וויסענשאַפטליך אויסזעהן, ער רייט אויף דעם בלינדען פערד, וואָס הייסט האַס", און קלאַמערט זיך אָן דעם פערדס ווילדער גריווע; ער לויפט און פליהט אָהן שום אכטונג פאַר דער וויסענשאַפט, איבער שטאָק און שטיין.

אין אָנהויב קאָן מען נאָך האָבען די אילוזיע אַז אַן אָפענהאַרציגער געלערנטער וויל ערליך אַ־רויסזאָגען זיין מיינונג איבער אַ ברענענדיגער פראַגע (ריכטיגער איז צו זאָגען: אַ קינסטליך־אויפגעבלאָזענער פראַגע), אָבער באַלד געפינט מען אויס, אַז דאָ שוימט און ברויזט די ביזקייט, דער אוממעכטיגער כעס פון אַ פערביטערטען אוניווערזי־טעט־פראָפעסאָר, זיינע אייגענע גוומא'דיגקייט איז איך בלויז אָן דירינג'ן. אין אָנהויב זעהט ער אויס צו זיין געפעהרליך, — שפּעטער ווערט ער קלעג־ליך און לעכערליך.

געוויסע עקעלהאַפטע און בידערטרעכטיגע איי־גענשאַפטען פון די יודען און קרעמער האָבען אין איהם געפונען אַ גרויזאַמען, אָבער פינקטליכען בעאָבאַכטער. מען קאָן איהם אַפילו מוחל זיין, וואָס דער דראַנג נאָך נקמה האָט איהם געטריבען צו אָט דער בעאָבאַכטונג, כל־זמן די בעאָבאַכטונג אַליין איז וואָהרשיינליך; נאָר ווען מען לייענט דעם בוך, ווערט גאַנץ קלאָר, אַז דירינג איז נישט מעהר עהרענמאַן, ווי אַ בעדינטער, וואָס פערפאָלגט זיינע געוועזענע באַלעבאַטים צוליב אַנ'אומרעכט, וואָס איז געגען איהם בעגאַנגען געוואָרען.

אין די ערשטע קאַפּיטלען איז דאָס בוך, נישט קוקענדיג אויף די איבערטרייבונגען און אויף די אָפענע האַס־געפיהלען, גאַנץ בעלערענדיג, יעדער יוד דאַרף דאָס לייענען. די נידעריגע מדרגה פון דער יודישער מאָראַל, און דאָס פעהלען פון זיט־ליכער ערנסטקייט אין אַ סך (דירינג זאָגט: אין אַלע) האַנדלונגען פון די יודען, זענען אָהן רחמנות אויפגעדעקט און אונטערגעשטראָכען. פון דעם קאָן מען אַ סך לערנען!

ווען מען לייענט אָבער ווייטער, זעהט מען אַלץ מעהר איין, אַז צו דעם ביסעל אמת איז צוגע־מישט אַ סך פאַלשקייט און בכיוונ'דיגע געמיינ־קייט. דירינג פאַלסיפיצירט בעוואוסטזיניג. ער ווערט אויס געפעהרליך, — ער ווערט אומגעלומפּערט, לעפּיש. געוויסע יודישע ראַסען־אייגענשאַפ־טען זענען אויפגעכאַפּט מיט אַ סך דינקייט און שאַרפקייט. צום ביישפּיל, אין אָט דער אויסגע־צייכענטער שטעלע:

„דערפאַר האָט ער (היינריך היינע) איבערגע־נומען קודם־כל אַ שלעכטע פילאָזאָפיע, — די העגעלשע, דערמיט האָט זיך היינע מודה געווען אין דער אומזעלבסטשטענדיגקייט, וואָס איז אַזוי כאַראַקטעריסטיש פאַר דעם יודישען שטאַם, וואָס מאַכט אַזאַ שלעכטען איינדרוק אויף אַנדערע, און וואָס האָט דווקא אָפּט אויסערליכען דערפאָלג".

אָבער צו אָט דער טרעפליכער און שאַרפער בעאָבאַכטונג שטעלט ער גלייך צו אויף אַנ'עכטען דירינג'שען שטייגער:

„דער דאָזיגער בעגרעניצטער האָריזאָנט, וואָס איז פערבונדען מיט'ן בעשאַפען אַ קולט פון יעדען מאָמענטאַנעם אויטאָריטעט, איז אַנ'אמת'ע יו־דישע אייגענשאַפט. דאָ ווייזט זיך נישט אַרויס קיין שום העכערער פערשטאַנד. אָבער די, וואָס האָבען אָט די אייגענשאַפט, האַלטען זיך דווקא פאַר וואונ־דערבאַר קלוג. אין דער אמת'ן איז דאָס נישט מעהר, ווי אַ נאָכלויפען נאָך די זאַכען, וואָס געפינען זיך געשעפטליך אין פאָדערגרונד אין אַ בעשטימטען אויגענבליק".

אָט דאָס איז אַ געטרייער מוסטער פון דירינג'ס מאַניר. קודם־כל אַ האַלב־אמת'ע בעמערקונג, און דאַן אַ כוואַליע המנ'שע אָדער סתם ליגנערישע בע־הויפּטונגען.

ווען דירינג געהט איבער צו דער געשיכטלי־כער בעגרינדונג פון זיינע טעזיסען וועגען יודען, ווייס איך נישט, וואָס דאָ איז ערגער: די בייזוויל־ליגקייט, אָדער דער אומפערשטאַנד פון זיינע אויס־פיהרען.

לאָמיר נעמען, צום ביישפּיל, די מיאוס'ע איינריכטונג פון דעם מיטעלאַלטער, וואָס האָט צו־ליב דער טרייקייט כלומר'שט צו דער קריסטליכער דאָגמע דערלויבט צו מאַכען די יודען פאַר פּראָ־צענטניקעס און די קריסטען נישט. אָט די היפּאָ־קריטישע קריסטליכע פּראַקטיק האָט זיכער אַ גרוי־סען חלק אין דער פערקריפּלונג פון דעם יודישען כאַראַקטער. די אָרימע יודען זענען דורך דעם גע־וואָרען די פּיאַווקעס, וואָס האָבען געזויגען דאָס בלוט פון די מאַסען. אָבער די יודישע „קאַמער־קנעכט" פון מיטעלאַלטער האָבען פּאַקטיש זעהר ווייניג נוצען געהאַט פון אָט דער פּראָפעסיע, וואָס איז אויף זיי אַרויפגעצוואונגען געוואָרען.

דאָס געלט, וואָס זיי האָבען אָנגעזאַמעלט אַלס פּראָצענטניקעס, האָט מען דאָך באַלד ווידער פון זיי אַרויסגעקוועטשט. טיילווייז דורך שטייער'ן, טיילווייז דורך געזעטראַשעטע, און מעהרסטענטייל מיט דורכגעפיהרטע, בלוטיגע גוואַלדטאַטען.

איצט קומט זיך אַ קריסטליך־גערמאַנישער פּראָפעסאָר און מאַכט דער אָרמער פּיאַווקע דעם פאָרוואורף, אַז זי האָט געזויגען. וואָס האָבען דען די פּיאַווקעס פון מיטעלאַלטער געקאָנט טאָן? (מען קאָן דיזעלבע פראַגע שטעלען אויך וועגען די פּיאַווקעס פון דער איצטיגער צייט). די האָבען געמוזט זיין פּראָצענטניקעס, — צו וואָס דען זענען די געווען יודען? זיי האָבען געמוזט זויגען, ווייל זיי זענען געווען די ספּעציעל געפּלעגטע און גע־האָדעוועטע פּיאַווקעס, — אָדער אויב עס קלינגט בעסער, די „קאַמער־קנעכט". נישט בלויז פון דעם קייזער, נאָר בכלל פון אַלע מאַכט־האָבענדיגע.

ווען די פּיאַווקעס האָבען זיך פול אָנגעזויגען, האָט מען זיי אויסגעקוועטשט. און אויב דאָ און דאָרט איז אַ פּיאַווקע ביי אָט דער אָפּעראַציע אומגעקומען, איז וועמען איז עס אָנגעגאַנגען?

די יודען זענען ביז דער נייסטער צייט גע־ווען, ווי אַנ'אומדירעקטער שטייער, וואָס איז אַ־רויפגעצוואונגען געוואָרען אויפ'ן פאָלק. דאָס קאָן מען נישט אָפּלייקענען. אָבער זענען זיי דאָס גע־ווען, ווייל זיי האָבען עס געוואָלט? וואָלטען זיי נישט בעסער, מיט פריי־געהויבענע קעפּ, געטאָן ווירדיגע זאַכען? וואָלטען זיי זיך נישט פערנומען — ווען מען וואָלט זיי געלאָזען — מיט אַנשטענדי־געהרע פּראָפעסיעס?

הערויף זאָגט דירינג: „ניין"! דער דאָזיגער שאַרפער דענקער קומט צום אויספיהר, אַז מען האָט די יודען דערפאַר געגעבען דאָס רעכט פון זאַמלען שטייערען, ווייל זיי זענען דערצו, לויט זייער נאַטור, געניגט געווען, העכסט האַלט זיך דירינג נישט אָפּ צו מאַכען דעם נאַרישען אַלטען פאָרוואורף וועגען יעזוס'עס קרייציגונג. מען דאַרף זיך, — זאָגט ער, — אויף די יודען גאָר נישט וואונדערען. וואָרים „האָבען זיי נישט פעראַכטעט און געקרייציגט דעם, וואָס האָט זיי געוואָלט בע־פרייען פון זיך אַליין?"

אָה, ביזוויליגער פעלשער און לגמפּ! נישט דער אַרויפגעצוואונגענער וואוכער האָט דאָס פאָלק פערדאָרבען, געמאַכט עס פאַר געלטדאָרשטיג! די יודען וואָלטען ענטוויקעלט דיזעלבע אייגענשאַפ־טען אַפילו ווען מען וואָלט זיי געהאַלטען אין משך פון יאָהרהונדערטער ווייט פון אָט דער מיאוס'ער בעשעפטיגונג, און זיי נישט מיט צוואַנג דערצו געשטויסען!

דער גערמאַניש־קריסטליכער פּראָפעסאָר די־רינג שטעהט מיט זיינע איבערטרייבונגען אין דער שילדערונג פון די יודישע חסרונות, און ספּעציעל מיט זיינע לייזונגס־פאָרשלאָגען, אויף אַ גאַנץ בע־שרענקטען און מיטעלאַלטערליכען שטאַנדפּונקט. ער מאָלט די יודען פונקט אַזוי, ווי די אַלטע ווייבער פון ביידע געשלעכטער האָבען עס געטאָן אין דעם פינסטערען מיטעלאַלטער אויף זייער ביזוויליגען, פערברעכערישען אופן. דער חילוק איז בלויז דער, אַז דאָ האָבען מיר פאַר זיך אַ וויסענשאַפטליך־אויפגעקלערטע און אַפילו געלערנטע און האַלב־פערנינפטיגע אַלטע באָבע. ס'איז נאָך אַ גליק, וואָס ער רעדט נישט מעהר וועגען דעם, אַז יודען גנב'ע־נען און קוילענען קריסטליכע קינדער אויף פסח, אַז זיי פערגיפטען די ברונעמער.

ער איז אַ מענש פון דער צייט, ער וויסט, אַז מען קאָן נישט מעהר אַזוי לייכט זיך וואַרפען מיט פּרעכטע שקרים, און דערפאַר בענוצט ער זיך מיט נייע ליגענס, וואָס דאַרפען זיך מעהר לייגען אויפ'ן שכל און וואָס פּאַסען זיך מעהר צו אונזער יאָהרהונדערט, ווייל די אַלטע שקרים האָבען זיך מיט אַזויפיל בלוט אָנגעטרונקען. ער זוכט דאָס בלויז, כדי נאָך מעהר, נאָך קונציגער אָפּצונאַרען און פערפיהרען.

דאָס קריסטליכע קינד, וואָס יודען האָבען, לויט דער מיטעלאַלטערליכער נאַרישער לעגענדע, געקוילעט, איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אונזער צייט אין דעם קריסטליכען קאַפּיטאַל. די היינטיגע ביזוויליגע לעגענדע וויל האָבען, אַז יודען נעמען צו ביי די גוים זייער פערמעגען. אַ דאַנק דער טיכטיגער אַרבייט פון דעם דרוק, קאָנען די היינטיגע גיפטמישער זייערע בבא מעשיות נאָך מעהר פערשפּרייטען ווי די אַמאָליגע. אַ יאָ, די דאָ־זיגע פערשווינדען ווייסען, ווי צו געהען מיט דער צייט. אין דעם יאָהרהונדערט, וואו די עקאָנאָמיע שפּילט אַזאַ גרויסע ראָלע, מוז דאָס קריסטליכע קינד אָפּטרעטען דעם וועג פאַר אַנ'עקאָנאָמישער בלוטיגער לעגענדע.

יענע פאַלס פערדינט די כיטרע ביזקייט פון אָט די בלוט־הינט אַנדער אַנערקענונג. זיי שנאַ־פען־אַרום אין דער לופט און פיהלען די מיקראָבען פון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער שנאה צום קאַ־פּיטאַל. זיי ווייסען, אַז דאָס קאָן אין אַ גאָר קורצער צייט פיהרען צו גרויסע פעלקער־עפּידעמיעס. זיי ווייסען עס, און ווילען עס אויסנוצען פאַר זייערע צוועקען.

אַפילו די מיטעלאַלטערליכע בלבולים וועגען פערגיפטען די ברונימער פעהלען איינגענטליך נישט ביי דעם הער פּראָפעסאָר דירינג. נאָר דאָס מאָל פערגיפטען די יודען נישט די אמת'ע וואַסער־ברונימער, נאָר די ברונימער פון דער עפענטליכער מיינונג. די נייע לעגענדע הייסט — די „פערייודישונג פון דער פּרעסע".

מען זעהט, ווי ווייניג פאַנטאַזיע, ווי ווייניג דערפינדעריש עס זענען די היינטיגע יודען־העצער. דאָך זעהען זיי איין, — פּראָפעסאָר דירינג מוז עס נעבען מודה זיין, — אַז מען קאָן שוין היינטיגע צייטען נישט בעפאַלען די יודען אויפ'ן סמך פון רעליגיע. די ראַסע טרעט אַרויס אויף דער וועלט־ביהנע.

דער מיטעלאַלטערליכער שייטער־הויפען איז אַביסעל פייכט געוואָרען און וויל נישט מעהר ברענען אַזוי גוט. מוז מען גיסען מאָדערנעם פעטראָלעאום, כדי דער שייטערהויפען זאָל לוסטיג אויפפלאַקערען. אָט אַזוי זאָל דאָס געפערליכע פעטס פון די ברענענדיגע יודען צושטעלען די אַנגענעהמסטע גערוכען פאַר די נישט־געבויגענע נעזער פון די פּראָטעסטאַנטישע און אַפילו „פריי־דענקערישע" (טאַקע דער הער דירינג אַליין!) נאָכפאָלגער פון די דאָמיניקאַנער ברידערלעך, וואָס האָבען אָט די ריחות בעזאָרגט אין דעם שטינקענ־דיגען מיטעלאַלטער.

פון דער שרפה קאָן מען איבערגעהען צו פלינדערונג (אָהער פערקעהרט), און די הערען פון דעם שנייט פון דירינג'ען און זיינע חברים קאָנען זיך דאַן לאָזען אויף געיעג — זיי וועלען זוכען און געפינען.

איינער וואַרפט זיך אויף דער נאַציאָנאַל־עקאָנאָמיק, דער אַנדערער — אויף דער עפענטליכער מיינונג, און דער דירינג וועט וואָהרשיינליך ווערען דער שעף־רעדאַקטאָר פון דער גרויסער צייטונג, וואָס וועט זיכער הייסען „די טרייהייט".

רויב־דאָרשט איז דער בידעריגער, שטינקענ־דיגער מאָטיוו פון אַלע בעוועגונגען געגען יודען. די יאָהרהונדערטער האָבען גאָרנישט געענדערט אין אָט דער „קריסטליכער מאָראַל". מען איז באַר געוואָרען געלערנטער, קליגער (די קלוגשאַפט פון רשעים) און ראַפינירטער.

קלאַנג־קינאָ
CAPITOL
היינט און טעגליך רעפּרעזענ־טירען מיר די פּרעכטיגע עקזאָטישע דראַמע מיט אַ פאַסצינירענדען אינהאַלט, פול מיט שפּאַנונג און עמאָציע א.ז.
דער זוהן פון דער דזשונגלי
אין די הויפּט־ראָלען:
דער אָלימפּישער שווים־מייסטער Buster CRABE ווי אויך די וואונדערשעהנע FRANCES DEY
אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג־קאָמעדיע
נעכסטער פּראָגראַם:
„ס'ווייב פון דער צווייטער האַנד"
אָנהויב אין געוועהנל. טאָג 4,30 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר ווענערישע און געשלעכטס־קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7, טעל. 141-32.
נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוונט. זונטאָג פון 9–11 בייטאָג.

אייפערזוכט
(סקיצע)
פון ב. גאָלד

כאָטש יוסף דער בעקער איז שוין ביין יאָהר פערהייראַט, דאָך ציטערט ער נאָך אַלץ, ווען ער דאַרף איבערלאָזען זיין ווייבעל אַליין אויף גאַנצע נעכט. וואָרום פולע זעקס נעכט אַ וואָך פערברענגט ער אין דער בעקעריי, וואו ער אַרבייט אַלס „אויווען מייסטער" און אַמאָל אַלס עלטסטער קנעטער.

אַרבייטען אַרבייט ער פון פאַרנאַכט ביז'ן בלויען פריהמאָרגען. ערשט ווען עס הויבט אָן גראָהען אויף טאָג, דעמאָלט, ווען אַנדערע מענשען שטעהען שוין אויף, דעמאָלט וואַרפט ער ערשט פון זיך אַראָפּ די ווייסע, אויסגעמעליגטע הויזען, וואַשט אָפּ דאָס אָנגעגליהטע פּנים און לאָזט זיך צו זיין ווייב און קינד. מיט אַ זעקעל פרישע פּוטער־געבעקסלעך, אָדער געהאַלצענע בייגעל, קומט ער אַריין אין שטוב, געהט אויף די שפּיץ־פינגער און האָט הנאה, וואָס ער געפינט זיין מאַלי'ן אַ שלאָפענדיגע אויפ'ן ווייסען געלעגער.

בשעת ער טוט זיך אויס און לייגט זיך שטי־לערהייט אוועק ביי דער זייט, איז ער גאָר צופרי־דען, וואָס זיינע נאַרישע אומרוהיגע געדאַנקען, וואָס האָבען איהם אַ גאַנצע נאַכט געמוטשעט ביי דער אַרבייט, זענען טאַקע נישט מעהר ווי נאַ־רישע איינרעדענישען... און די שרעק, אַז מאַלי זאָל זיך חלילה אַמאָל נישט „פערגעסען" און עפּעס „אָפּטאָן", בשעת ער איז ביים אויווען, איז נישט מעהר ווי אַנ'אומזיסטיגע שרעק...

— מאַלי איז איהם געטריי און...

— שלאָפסט מאַלי? — וועקט ער זי יעדעס מאָל מיט דיזעלבע ווערטער, — שלאָף, שלאָף, ס'איז גאָרנישט...

אַ שטיק צייט איז ער אַפילו שוין געווען אינ־גאַנצען זיכער, איבערצייגט אין מאַלי'ס ערליכ־קייט, האָט ער געקנאַטען און געדווגען מיט אַ רוהיג האַרץ. אָבער דאָס לעצטע האַלבע יאָהר, זינט ס'־האָט זיך אַריינגעקליבען אין שכנות מאָריץ ליאַמ־פּיק, אַ קלעזמער, וואָס שפּילט אויף אַ מעשענעם טרומייטער, זענען זיין זיכערקייט ווידער פערשוואונ־דען...

כאָטש ליאַמפּיק איז, פונקט ווי ער, נישטאָ גאַנצע נעכט אין דער היים, ער איז אָדער אויף אַ חתונה, אָדער ביי אַ באַל — דאָך האָט ער פאַר איהם עפּעס מורא. געה גלויב אַ קלעזמער! דערצו נאָך איינעם, וואָס האָט וואָנצעלעך, טראָגט אַ שוואַרצען קראַוואַט און ווינקט צו אַלע ווייבלעך...

האָט ער געטראָגען דעם סוד ביי זיך אין האַרץ און געווען אומרוהיג ביז גאָר. זעהר אָפּט האָט ער איצט געמאַכט שאַדען — איבערגעהייצט דעם אויווען אָדער גאָר געלאָזט איבערזויערען דאָס טייג.

— אַ פייער דעם קלעזמער אין האַרץ אַריין!
— האָט ער שטיל געבורטשעט. — פייפט אויפ'ן טרומייטער.. אַז פייפען זאָל איהם...

פאַרוואָס ער שילט איהם, האָט ער נישט גע־וואוסט, וואָרים ער האָט ליאַמפּיק'ן קיינמאָל נישט געזעהען פערטשעפּען זיין מאַלי'ן. און מאַלי ווי־דער, האָט קיינמאָל דעם קלעזמער'ס נאָמען נישט דערמאָנט. פונדעסטוועגען האָט ער איהם נישט גע־זשאַלעוועט קיין קללה.

— פייפט אויפ'ן טרומייטער! אַז פייפען זאָל ביי איהם אַ לינקע לונג!..

יאָ, אַזוי האָט יוסף זיך געמוטשעט מיט זיין אייפערזוכט און שרעק, ביז אין איין נאַכט, ווען ער האָט שוין מעהר נישט געקענט אויסהאַלטען.

— שלעכט! — האָט ער אַ מאַך געטאָן צום באַלעבאָס — איך מוז געהן אַהיים... איך פיהל נישט גוט!

דער בעקער־בעזיצער און אייגענער מענש, האָט איהם אָפּגעלאָזט אַהיים, און יוסף האָט גע־כאַפּט די פיס אויף די פּלייצעס. ס'האַרץ האָט איהם געזאָגט, אַז איצט איז עפּעס נישט גלאַטיג אין דער היים, ער האָט היינט צוויי מאָל געזעהן דעם קלעזמער זיך דרעהען פאַר דער אָפענער טיר... עפּעס האָט ער צופיל אַריינגעקוקט מיט זיינע „ממזיר'ישע אויגען"...

ווען יוסף איז איצט צוגעקומען צו דער טיר, האָט ס'האַרץ ביי איהם געקלאַפּט ווי מיט האַמערס. ער האָט דעם שליסעל געקוועטשט אין האַנט און איהם מורא געהאַט אַריינצושטעקען אין שלאָס. ווער ווייסט? ווער ווייסט וואָס אינעווייניג טוט זיך?

ער האָט צוגעלייגט דעם אויער צו דער טיר און איהם האָט זיך אויסגעדאַכט, אַז ער הערט אַ שאָרך! ער איז אָפּגעשפּרונגען און זיך אָנגעשפּאַרט אָן דער וואַנט. אָט דאָ וועט ער וואַרטען! ווי גיך דער קלעזמערוק וועט אַרויס פון אינעווייניג, וועט ער איהם אַ כאַפּ טאָן פאַרן האַלז און... דער־שטיקען ווי אַ הינדעל!

אָבער די טיר האָט זיך אַלץ נישט געעפענט און דער קלעזמער איז אַלץ נישט אַרויסגעקומען — אַ שעה און צוויי...

ווידער האָט יוסף צוגעלייגט דאָס אויער און ווידער אָפּגעשפּרונגען.

נאָך מעהר האָט ער זיך שוין נישט געקאָנט איינהאַלטען, מיט דער דעה צו דערשטיקען דעם קלעזמער ביי זיך אין שטוב, האָט ער אַריינגעשטעקט דעם שליסעל און אָפּגעדרעהט דאָס שלאָס. ער איז געגאַנגען אויף די שפּיץ־פינגער, ווען ער איז צוגעקומען צו דער שוועל פון שלאָפצימער, איז דאָס בלוט איהם געקומען אין די שלייפען. לעבען מאַלי'ן איז געלעגען נאָך אַ מענש איבערגעדעקט דאָס גאַנצע פּנים...

ווי אין אַנ'אַנפאַל פון משוגעת איז יוסף צו־געשפּרונגען און אַראָפּגעלאָזט צוויי פויסטען איבער דעם איבערגעדעקטען קאָפּ...

— אַי, גוואַלד! — האָט זיך דערהערט אַ פערשלאָפען ווייבעריש קול — אַי, ג'וואַלד!..

— האַ? ווער איז עס? — איז יוסף געבלי־בען שטעהן אַ צעחושטער — האַ?

ער האָט יאָ געזעהן און נישט געזעהן; פער־שטאַנען און נישט פערשטאַנען, כאָטש מאַלי האָט איהם געגעבען צו פערשטעהן:

— די מאַמע איז מיר געקומען זעהען און זי איז געבליבען ביי מיר נעכטיגען.

יוסף האָט געקוקט אויף זיין שוויגער, אָבער געשאָלטען האָט ער דעם קלעזמער:

— ער פייפט אויפ'ן טרומייטער... אַז פייפען זאָל ביי איהם אַ לונג...

גרויסע פון דער הויפט-שטאט

שארפע קאנפליקטען אין דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פוילען

אין דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פוילען קומען פאר זינט דעם סוף פונ'ם וועלט-קאנגרעס גרויסע קאנפליקטען.

מיר מיינען דא דעם הארטנעקיגען קאמף, וואס עס פיהרט די „מזרחי"-פארטיי געגען דער אלגעמיין-ציוניסטישער ארגאניזאציע.

אנגעהויבען האט זיך דער קאמף נאך בעת די וואהלען צום קאנגרעס. ער איז פארטגעזעצט און געפיהרט געווארן אויפ'ן קאנגרעס און — ערשט איצט האט זיך דער דאזיגער קאמף צעפלאקערט אויף אנ'אמת.

איינענטליך וואלט מען נאך דעם אנהויב פון דעם קאמף „מזרחי" — ציוניסטישער צ. ק. געקאנט דאטירען פון א לאנגער צייט צוריק, ווען עס האט זיך געפיהרט דער שטרייט פארבשטיין—גרינבוים וועגען דעם סיים-מאנדאט. אבער דער דאזיגער פנקעל-קאמף האט זיך, לפנים, אפגעשטעלט, מיט'ן אוועקפאהרען פון פארבשטיינ'ען קיין ארץ-ישראל.

איצט, אבער, האט זיך די „מזרחי"—צ.ק.-מלחמה בעניעט און — ווי'הער יועגען פארבשטיינ'ען, דעם פיהרער פון „מזרחי". עס האנדעלט זיך, בעמליך, אין דעם, וואס פארבשטיין איז נישט געוועהלט געווארען אין דער עקזעקוטיווע און געשעהען איז דאס טאקע דורך די געגנער פון „מזרחי" אין דער ציוניסטישער בעוועגונג.

דא האבען די „מזרחי"-לייט — אפיציעל אדער „נישט-אפיציעל" — אנגעהויבען א סאבאטאזש- און באיקאט-אקציע. „מזרחי" האט אין דעם קאמף זיך גענומען אנגריהרען די הויפט-באזע פון דער ציוניסטישער ארבייט זינט צעהנדליגער יאהרען — די קרנות („קרן-קימת", „קרן-היסוד"). עס הייסט, אז „מזרחי" סאבאטירט פשוט דאס זאמלען געלד אויף די קרנות; שטערט אין דער אלגעמיינער ארבייט און באיקאטירט יעדע אקציע.

אין דער ציוניסטישער וועלט האט אט די סאבאטאזש-אקציע ארויסגערופען א שטורם, און דראהט אויסצושליסען „מזרחי" פון די ציוניסטישע רייהען און „מזרחי", דאגעגען, דראהט מיט'ן ארויסטרעטען אויף איינענער איניציאטיוו.

פון אונזער ווארשעווער קארעספאנדענט
מ. עלבוים

דער לעצטער ציוניסטישער פארטיי-ראט אין פוילען האט זיך מיט דעם ענין „מזרחי" פארנומען ווי אלס אנ'ענטפער אויף דער „מזרחי"-אקציע איז בעשלאסען געווארען, אז דעם סיים-מאנדאט פון יצחק גרינבוים (וועלכער זאגט זיך אפ, צוליב זיין ארבייט אין ירושלים'ער עקזעקוטיווע) בעקומט ארוו. אפאלינארי הארטגלאס, וועלכער איז בעקאנט אלס פערביסענער געגנער פון „מזרחי".

אגב, איז דער ענין סיים-מאנדאט נאך נישט אינגאנצען ערלעדיגט און וועט נאך אזוי לייכט נישט ערלעדיגט ווערען, הגם דער פארטיי-ראט האט שוין ענטגילטיג בעשלאסען.

עס האנדעלט זיך דעריין, וואס אויף דער קאנדידאטען-ליסטע צום סיים פיגורירט נאך גרינבוים'ען — פארבשטיין און הארטגלאס איז ערשט דער דריטער, כדי, אלזא, הארטגלאס זאל בעקומען דעם מאנדאט, דארף זיך פריהער גרינבוים אפיציעל אפזאגן און דערנאך דארף זיך אויך אפזאגן פארבשטיין. אי, וועט ער דאס אבער טון?

* * *

דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער וועלט ארגאניזאציע, נחום סאקאלאוו, איז געקומען קיין ווארשא. ער איז געקומען — לויט די אפיציעל ציוניסטישע ידיעות — כדי דא אנצוהויבען די אקציע פאר'ן „מפעל - ארלאזאראוו". אבער ווי מען גיט איבער פון גוט-איינפארמירטע קוועלען יועט דא נחום סאקאלאוו האבען דורכצופיהרען א שווערע ארבייט פון אויסגלייכען א רייה סכסוכים אין די ציוניסטישע רייהען (אויך די, וועגען וועלכע מיר האבען פריהער גערעדט) און ער וועט דארפען מיט זיין אויטאריטעט ווירקען אין א רייה וויכטיגע שטרייט-פראגען.

מען גיט אויך איבער, אז א חוץ דער ריין-ציוניסטישער ארבייט, וועט פרעזידענט סאקאלאוו אין פוילען אויך אויפגענומען ווערען אויף א רייה אפיציעלע וויזיטען פון פוילישע מלוכה-לייט.

עס זענען פארגעזעהען אויך ציזען ביי פערשידענע אפיציעלע פערזענליכקייטען פון דער רעגירונג און דיפלאמאטיע, אבער וועגען דעם איז נאך פריהצייטיג איבערצוגעבען פאר דער עפענטליכקייט.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
דער לאנג ערווארטעטער פוילישער פילם

10% פארמיר

אין די הויפטראלען:
Mankiewiczówna
i K. Krukowski

אויסערן פראגראם:
„וואמפירען פון די פערד-געיעגען"

אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נ"מ
שבת און זונטאג—12.30 אזייגער בייטאג

יודן וועלען נישט געניסען פון דער ווינטער-הילף אין דאנציג

דאנציג (יט"א) אויף דעם גאנצען געביט פון פריישטאט דאנציג האט די היגע רעגירונג ארגאניזירט א גרויסע אקציע לטובת די נויט-בעדערפטיגע בירגער. מיטגלידער פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי געהען ארום פון הויז צו הויז און זאמלען שפענדונגען פאר דעם צוועק. מען האט אויך געזאמעלט ביי יודישע איינוואוינער.

אויף א נאציאנאל-סאציאליסטישע פערזאמלונג, וועלכע איז פארגעקומען אין צאפאט האט דער קאמיסאר פאר דער ווינטער-הילף סענאטאר באצער ערקלערט, דאס די יודישע נויטבעדערפטיגע וועלען נישט געניסען פון דער אקציע און זיי מוזען אנקומען נאך שטיצע צו דער יודישער געזעלשאפט.

די דאנציגער רעגירונג
צוגענומען די טורן-זאלען ביים ספארט-קלוב „בר-כוכבא"

דאנציג (יט"א) דער איינציגער יודישער ספארט-קלוב אין דאנציג „בר-כוכבא" האט איצט נישט לאנג געהאט פיר טורן-זאלען, וועלכע די פריהערדיגע דאנציגער רעגירונג האט געהאט איבערגעגעבען אין רשות פון דעם יודישען קלוב מיט א קורצער צייט צוריק האט די דאנציגער רעגירונג צוריקגענומען ביי „בר-כוכבא" אלע טורן-זאלען. א דאנק אבער דעם יודישען סוחר אנקער און דעם פוילישען איינוואוינער קאזשימירסקי האט „בר-כוכבא" די מעגליכקייט פארטצוזעצען איהר טעטיגקייט אין א נייעם לאקאל.

5 רומענישע עולים נישט ארייגעלאזט קיין א"י

חיפה (יט"א) פון דער גרופע עולים פון רומעניען, וועלכע זענען אנגעקומען קיין א"י אויף דער „דאציא" זענען 5 עולים נישט ארייגעלאזען געווארען קיין א"י, צוליב נישט ערפילען די עמיגראציע-פארמאליטעטען.

דאפעלטע בוכהאלטעריע פון דייטשע רעזשים
אין דער יודען-פראגע אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) די דייטשע פרעסע מאכט אנשטרענגונגען, כדי ארויסצורופען אין אויסלאנד דעם איינדרוק, אז די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד האבען אויפגעהערט און די יודען האבען זיך אויף מעהר נישט וואס צו בעקלאגען. כדי צו בעשטעטיגען דאס מיט וועלכע עס איז בעוויזען, ווערען ציטירט ערקלערונגען, וועלכע זענען פערעפענטליכט געווארען מיט א פאר חדשים צוריק נאך דער שליסונג פון דער לייפציגער מעסע דורך דעם פערבאנד פון יודישע פראנט-זעלנער אין דייטשלאנד.

גלייכצייטיג ווערט גאנץ דייטשלאנד פערפלייצט מיט אנטי-יודישע פעראָרדנונגען, וועלכע קומען אבער נישט צו דער עפענטליכקייט. דער לאנד-האנדעלס-בונד האט פונאנדערגעשיקט געהיימע אינסטרוקציעס צו אלע בעקערייען, זיי זאלען קויפען מעהל אויסשליסליך אין ארישע מיהלען.

דער היטלעריסטישער „ארבייטער-פראנט" אין בערלין, וואס נעמט ארום אלע פראפעסיאנעלע ארבייטער-ארגאניזאציעס האט איצט געשאפען א נייעם ספעציעלען פערבאנד פון הויז-אדמיניסטראטארען, צו וועלכע עס קענען געהערען אויסשליסליך ארייער, אזוי ארום פעלירען יודען די מעגליכקייט צו אדמיניסטרירען די הייזער פון יודישע אייגענטימער, וועלכע געפינען זיך אין אויסלאנד.

פאליציי-בעאמטע אין העסען האבען בעקומען פעראָרדנונג אלע פאליציי-פונקציאנערען אנדערש צו בעהאנדלען יודען ווי נישט-יודען, די אלע פעראָרדנונגען זענען נישט ערשינען אין דער פרעסע, כדי זיי זאלען נישט דערגעהן קיין אויסלאנד.

די אראבישע אקציע אין א"י
ענדערט איהר אנטי-יודישען כאראקטער אין אנ'אנטי-ענגלישען

ירושלים (יט"א) די אראבישע צייטונג „פעלעסטיין" שטעלט פעסט מיט צופרידענהייט, אז די פאליטישע אקציע פון די א"י-אראבער האט לעצטענס געענדערט איהר הויפטזעכליך אנטי-יודישען כאראקטער אויף אנ'אנטי-ענגלישען. די צייטונג שרייבט, אז די אראבישע פיינדשאפט מוז זיין הויפטזעכליך געווענדעט געגען ענגלאנד אלס „דער אויטאריין פון דער באלפור-דעקלאראציע" און די פאקטישע שולדיגע אין דייער „אונטער-דריקונג".

די צייטונג שרייבט גלייכצייטיג, אז עס זענען נישטא קיין שום אויסזיכטען אויף אנ'אראביש-יודישער פערשטענדיגונג אין דער נאהענטסטער צייט.

„פעלעסטיין" זעצט פאר די אגיטאציע געגען דער יודישער עליה און ברענגט צווישען אנדערען א מעלדונג פון חיפה'ער קארעספאנדענט, אז „25 טויזענט יודען וועלען איינקומען קיין א"י אין משך פון די נאהענטסטע צוויי חדשים".

די אראבישע צייטונג „מאקאטאן", וועלכע ערשיינט אין קאיר, ווידמעט א לייט-ארטיקעל דער בויטווענדיגקייט פון א פארלאמענטאַרישען רעזשים אין א"י און דריקט אויס פערוואונדערונג, פארוואס ענגלאנד, „דאס לאנד פון קלאסישען פארלאמענטאריזם" וויל נישט איינפיהרען קיין פארלאמענט אין איהר מאנדאט-לאנד.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
עמפאנגט פון 1—2 בייטאג און פון 4—7 נאכמ.

מאגדא לופעסקו
דאס יודישע מעדעל, וואס האט געגעבען רומעניען א קעניג

פון הערש קרעטשמאר

— 2. —

די בעגעגעניש צווישען פרינץ קאראל און מאגדא לופעסקו אין איטאליען, האט געהאט גאר אנ'אנדער ווירקונג ווי מ'האט דערווארט. אנשטאט א לייכטזיניגע אפערע איז פון דעם ארויסגעוואקסען איינע פון די גרעסטע און פייערדיגסטע ליבעס פון אונזער צייט.

דער באהען פאר דער ליבע איז געווען זעהר א גינסטיגער. סיי מאגדא, סיי קאראל זענען נישט געווען גליקליך אין זייער הייראט. קאראל האט זיין חייב די פרינצעסין העלענא, קיינמאל נישט ליב געהאט. זייער חתונה איז געווען אנ'ארויפגעצוואונגענע, צוליב ראליסטישע אינטערעסען, און מאגדא'ס דיעהער, האט איהר מאן, דעם קריסטליכען אפיציר, אוודאי נישט ליב געהאט.

מאגדאס ערשטע הייראט איז ווייניג בעקאנט דער וועלט. אין נאך ווייניגער איז בעקאנט איהר אפשטאמונג, און איהר יודישע פאמיליע. ס'איז כדאי צו בעקענען זיך מיט דעם אייהער מיר געהען ווייטער.

מאגדא שטאמט פון זעהר א בכבודיגער יודישער פאמיליע. איהר פאטער, מר. לופעסקו (זיין אמת'ער נאמען איז וואלף) איז געהען — און איז נאך איצט — א פערמעגליכער אייזען-הענדלער אין בוקארעשט, די לופעסקוס האבען בעלאנגט צו די אריסטאקראטישע קרייזען פון רומעניען.

ביי די לופעסקוס אין הויז האבען זיך געהאר-טעוועט זעקס קינדער, דריי יונגלעך און דריי מיידלעך... אלע קינדער זענען דורכגעגאנגען אנ'ארגיוזער דיסציפלין.

מאגדא (ארער ווי מ'פלעגט זי רופען אין דער היים) איז געהען די קלוגסטע און פעהיגסטע פון אלע. אויסער אוניווערזיטעטס-בילדונג האט זי בעהערשט א היבשע צאהל שפראכען און ארויסגעוויזען גרויסע מוזיקאלישע פעהיגקייטען, זי איז געווען פערטינעט אין ליטעראטור, פילאזאפיע, קונסט און פאליטיק, נישט געווען קיין זאך וואס מאגדא זאל נישט וויסען, נישט אומזיסט פלעגט די מאמע די רופען „מאנסבילישער קאפ". דעם צונאמען האט זי געקראגען דער עיקר דערפאר, ווייל זי האט זיך פערנומען מיט פאליטיק, א מיידעל זאל זיך פערנעהמען מיט אזעלכע מאנסבילישע זאכען....

צו די אלע מעלות, האט מאגדא נאך בעזעסען א שטארקען כאראקטער, א פעסטען ווילען, יוען זי האט זיך פערלעגט אויף עפעס, האט זי געמוזט אויספיהרען. זי האט זיך מיט קיין זאך און מיט קיינעם נישט גערעכענט.

איהרע עלטערען האבען דאס געוואוסט, דערנאך, אז מרים איז איינמאל אהיימגעקומען מיט דער בשורה אז זי געהט חתונה האבען מיט א קריסטליכען אפיציר, האבען איהרע עלטערען פערשטאנען אז מרים וועט מסתם אויספיהרען, אזוי איז טאקע געווען. עס האבען נישט געהאלפען די פראטעסטען פון דעם טאטען און די געבעטען פון דער מאמען. מרים האט חתונה געהאט מיט דעם קריסטליכען אפיציר.

נאך דער חתונה האט מרים (אדער ווי זי האט שוין דאן געהייסען, מאגדא) איינגעזעהען איהר טעות. עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דער אפיציר איז נישט אזוי אויסען געווען מאגדאן, ווי איהר פעטען בזן. ער האט געשטאמט פון א רייכער פאמיליע, א פריצישער זוהנדעל, וואס איז געווען געוואוינט צו לעבען א גרויסען טאג, און ער האט זיך פערליבט אויסגעזעצט אז דער נדן פון דער יודישער מיידעל וועט איהם גוט צונויף קומען. אבער באלד איז דער נדן-אוועק און די ליבע צו דער יודישער מיידעל איז אויך פערשוואונדען. ער האט זי אנגעהויבען צו פערנאכלעסיגען, ער פלעגט הולטייען מיט חברים שכורן גאנצע נעכט און אז ער פלעגט אהיימקומען, פלעגט ער זי זידלען און בעליידיגען מיט די ערגסטע ווערטער, צו די אלע גליקען איז ער נאך געווען א כאראקטער-לאזער מענש, א שוואכלינג, א טרוס.

מאגדא האט באלד איינגעזעהן איהר גרויסען טעות, אבער זי איז געווען צו שטאלץ צו בעקלאגען זיך פאר טאטע-מאמע, זי האט געוואוסט אז איהר אייגען האנט זאל איהר זאגען וואס צו טאן. און איינמאל האט איהר האנט געקראגען לשון.

דאס איז געווען אויף א הוליאנקע, פון מיליטאריסטען, וואוהין איהר מאן האט זי מיטגענומען, ביי יענער הוליאנקע האט זי זיך בעקענט מיט פרינץ קאראל.

מאגדא איז קיינמאל נישט געווען קיין שעהנע, זי איז אבער דערפאר געווען זעהר א צוציהענדע, זעהר אן אינטערעסאנטע, פון צווישען טויזענט פרויען האט מען זי געקאנט ארויסזעהען. זי האט געוואוסט ווי צו קליידען זיך און ווי אויסצונוצען איהר חן און איהרע קליידער, זי האט פערמאגט פייערדיג-רויטע האר און טיפע שווארצע אויגען. אין יעדען ריהר איהרען איז געלעגען ריין. די אפיצירען פלעגען נישט קענען אפטרעטען פון איהר.

פרינץ קאראל האט בעמערקט די צויבערנדע דאמע און זי איז איהם שטארק געפעלען געווארען. דאס איבעריגע האבען שוין געטון די עטליכע גלעזער שאמפאנער, דער שעהנער ווינער וואלץ און מאגדאס קלוגער, רייצענדער פלירט.

דער פרינץ איז ממש פערכאפט געווארען פון איהר. ער האט שוין מעהר נישט געזעהען די עלטערע באנטע הויף-דאמען מיט זייער עלעגאנטע פאן בערס פון אייגענבויגענע גראציע. ער האט בלויז געזעהען די יונגע, שמאלצע דאמע מיט די פייערדיג רויטע האר, — די יודישע מאגדא לופעסקו.

דער פרינץ האט זיך פערליבט אין מאגדאן, און מאגדא — זי האט אויך געקראגען א „שטאך אין איהר הארץ".

מאגדא האט זיך נישט געיארט, זי האט גוט געוואוסט, אז פון אנ'אפיציר ביז צו א פרינץ איז א גרויסער מהלך, אבער פאר איהר איז געווען גענוג וואס זי האט זיך אויסעל אפגערעכענט מיט איהר מאן, דעם אפיציר, איהר פלירט מיט דעם פרינץ האט איהם געקאסט א סך געזונט, און דאס האט מאגדא געוואלט.

נאך דער הוליאנקע איז דער אפיציר מיט אמאל געווארען זעהר ליבענסווירדיג צו זיין יודישער ווייב, דעם אייזענהענדלער'ס טאכטער, איז מיט אמאל אויסגעוואקסען אין זיינע אויגען, זי איז געווארען שעהנער, גרעסער.. ער איז ממש אויף דאס נייע אין איהר פערליבט געווארען... .

אבער מאגדא איז נישט געווען פון יענע פרויען,, וואס געהען אויף צוריק. די פרישע ליבעס-דערקלערונגען פון איהר מאן האבען איהרע אפגעקיהלטע געפיהלען צו איהם אויף א האר נישט אנגעוואַרעמט, עס האבען נישט געהאלפען זיינע געבעטען און זיינע סטראשונקעס אויך נישט. מאגדאס הארץ איז געווען טויט פאר איהם, די איפערזוכט האט איהם געטריבען צו פערצווייפלונג, און די פערצווייפלונג האט איהם געטריבען צו שכרות. שפעטער האט ער געסטראשעט מיט זעלבסטמארד, מיט שיסען און הענגען זיך. אבער אויף מאגדאן האבען די אלע סטראשונקעס געהאט פונקט די פערקעהרטע ווירקונג, זי האט יוהער געזעהען אין איהם דעם כאראקטער-לאזען מענשען, דעם שוואכלינג, דעם טרוס, זי האט איהם נאך שטארקער פיינט געקראגען, ווען ער זאל כאטש געווען סטראשען, אז ער וועט זי דערשיסען, אדער דעם פרינץ, וואלט עס אפשר געמאכט א שטיקעל איינדרוק אויף איהר. נישט ווייל דאס וואלט איהר דערשראקען; מאגדא האט זיך פאר קיין זאך נישט געשראקען. אבער עס וואלט איהר כאטש געווידען, אז ער האט אביסעל מוט, א ברעקעל כאראקטער.

פאר דער וועלט האט מאגדא נאך אלץ געהייסען דעם אפיצירס ווייב, אבער צו איהם האט זי קיין זאך נישט געפיהלט, א חוץ האס און צארן.

און אט האט דער שיקזאל צוגעשפילט אז מאגדא זאל זיך ווידער טרעפען מיט דעם פרינץ קאראל אבער דאס מאל אונטער אנדערע אומשטענדען.

(ווייטער מארגען).

זעלבסטמאָרדען

(2) אין טויער אויף קשיווא 50 האָט איינגע־נומען אַ פּאָרציע סם די 37־יעהריגע בראָניסלאַ־ווא באַלצערזשאַק (קיליעטשיסקא 11). מ'האָט זי אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאַל.

* * *

(2) אין קאָנסטאַנטינער וועלדעל האָט אויס־געטרונקען יאָדינע און עסיג־עסענץ די 25־יעה־ריגע נאַטאַליא קוועשינסקא. אויך זי האָט מען אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאַל

* * *

(א) אויף מלינאַרסקא 11 האָט זיך געסמ'ט מיט יאָדינע די 32־יאָהריגע היימלאָזע און אַר־בייטסלאָזע נאַטאַליא אָפּאָטשינסקא. פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין זאַנאַנס שפּיטאַל.

* * *

(א) אויף באַלוטער מאַרק 6, האָט זיך געס־סמ'ט די אַרבייטסלאָזע און היימלאָזע העלענא ברעשטשינסקא. מ'האָט זי אָפּגעפיהרט אין קרייז־שפּיטאַל.

גרויסע אקאדעמיע אין פילהארמאניע

רעפעראַט פון דעפ. יצחק גרינבוים

ווי מיר האָבען מיטגעטיילט, קומט אין די באַהענטסטע טעג קיין לאָדז פאַר זיין אָפּפאָהרען קיין ארץ־ישראל, דער נייער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און עהרען־פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען דעפּ. יצחק גרינבוים.

דער חשוב'ער גאַסט און פיהרער פון פּוי־לישען יודענטום וועט אַרויסטרעטען אויף אַ גרוי־סער אַקאַדעמיע, וואָס וועט איינגעאָרדענט דורך דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פילהאַרמאָ־ניע זאַל זונטאָג, דעם 29. ה. ח. האַלב 6 אָוועט מיט אַ רעפעראַט א. ד. ט.: „פראַג און גענף" (דער גרויסער אנגעל פון וועלט־יודענטום און די לאַגע אין ציוניזם).

די ידיעה האָט שוין אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס אין די ברייטע יודיש־נאַציאָנאַלע קרייזען.

היינט אויפטריט פון די יאפּאַנישע טענצער

היינט, מיטוואָך, 8.30 אָוונט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע זאַל איין איינציגער אויפטריט פון די וועלט־בערימטע יאַפּאַנישע טענצער פירשט איריכי גימורא און זיין פּאַרטנערין, די פּרימאַבאַלע־רינא ליסאַן קאַי. זייער אויפטריט ביי אונז אין שטאָט איז זעהר אימפּאָנירענד, טאַנץ־רעציטאַל וועט זיכער אַרויסרופען ביים לאָדזער פּובליקום גרויס בעגייסטערונג, ווייל ביידע קינסטלער וועלען זיין געקליידעט אין ספּעציעלע עקזאָטישע אָריגינעלע קאָסטיומען.

אין זייער היינטיגען פּראָגראַם וועט איריכי גימורא אויספיהרען די שענסטע יאַפּאַנישע און אייראָפּעאישע טענץ.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 25 אָקטאָבער 1933

7,00 צייט־סיגנאַל, 7,05 גימנאַסטיק 7,20 גראַמאָפאָן, 7,35 ידיעות, 7.40 גראַמאָפאָן, 7,52 הויזווירטשאַפט, 11.30 פּרעסע־איבערזיכט 11,40 עקספּאָרט, 11,50 ידיעות, 11,57 צייט־סיגנאַל 12,05 פון די פּוילישע רעווי - טעאַטערן, 12,30 ידיעות, 12,38 גראַמאָפאָן, 3.30 קאָמוניקאַט, 3,40 פּאַרטעפּיאַן־רעסיטאַל, 4,10 אידישע פאַר קינדער, 4,55 פּיינען. 5,50 רעפּערטואַר פון די טעאַטערען, קאָמוניקאַט פון לאָדז, 6,00 רעפעראַט, 6,20 לידער, 7,05 פאַרשידענעס, 7,25 רעפעראַט, 7,45 ידיעות. 8,00 קאָנצערט. 8,45 רעפעראַט, 9,20 פּאַרטעפּיאַן = קאָנצערט פון יאַקוב גימפּעל, 10,00 ספּאָרט, 10.10 גראַמאָפאָן, 10,25 טאַנץ־מוזיק, 11,00 קאָמוניקאַטען, 11.05 טאַנץ־מוזיק.

פון אויסלאַנד

4,15 דאַווענטרי — סימפ. קאָנצערט. 7,30 בעראָמענסטער — אָפּערע פון וועבער. 8,05 בער־לין — קאָנצערט. 8,05 וויען — סימפ. קאָנצערט, 9,00 מיילאַנד — אָפּערע. 9,15 דאַווענטרי - סימפ. קאָנצערט. 9,45 פּאַריז — סימפ. קאָנצערט.

Dziś OTWARCIE KAWIARNI „Grand-Café" z nowoczesną Salą :: dancingową ::

H. TOMASZEWSKI.

ביליגער ווי איבעראַל

שענער און רעעלער

וועש, פאַרבט און פּוצט אָהן שעדליכע מיטלען אַלערליי אַנצוגען, פּאַלטאָס, קליידער, סוועטערס אויך וועש

די יודישע כעמישע וועשעריי און פאַרבעריי

„עריקא"

2 מלינאַרסקא 2 (ביים ראָג בזשעזשינער).

פון 4 זל. אַ ווינטער־פּאַלטאָ, פון 1.50 זל. אַ קלייד, פון 80 גר. ביז 1.20 אַ סוועטער, 15 גר. אַ קאָלנער, פון 50 גר. אַנ'אויבערהעמד. ס'ווערט געפאַרבט אַלערליי דאַמען- און הערען-גאַרדעראָבען.

ווערקשטאַט שירמס פון און שפּאַציר־שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאָדז, נאַרוטאָוויטשא 19

עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאָלירטע דאַמען- און מענער־שירמס און שטעקענס צו קאָנקורענץ־פּרייזען. נעהמט אָן אַלערליי רעפּאַראַטורען פון שירמס און שטעקענס.

Dr. med.

E. Reicher

ספּעצ. פאַר מענער־שוואַכע, און סעקסועלע בעראַטונג

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93

נעמט אָן פון 8–11 פריה און פון 5–8, זונטאָג און פייערטאָג פון 9–1.

אַלע פּאָליסען - לעבענס - פערזיכערונגען

פון יאָהר 1923 ביז 1932

וואָס זענען געמאַכט געוואָרען אין פאַר־שידענע וואַלוטעס, געצאָהלט אַ געוויסע צייט און שפּעטער אויפגעהערט צו צאָהלען, קאָן מען פאַר זיי געלד בעקומען און בי־ווערטען די פּאָליסען, זענען די איינ־געצאָהלטע געלדער נישט פערלוירען.

ווענדען זיך טעגליך פון 5 ביז 8 נאָכמ אין די בעוואוסטע ביוראָ

B.MANN, Piotrkowska 10 m. 14

Dr. med.

Z. Datyner

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין־קראַנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעהמט אָן פון 2–3 און פון 6.–8 אָוו

כירורגישער קאַבינעט

Dra med.

M. Kantor

איז געוואָרען איבערגעטראָגען אויף זשעלאַנאַ 5

טעל. 112-22

נעהמט אָן פון 1–3 און פון 6–8 אָוו.

לעמשניצע־פּרייזען.

שייטלען

צו בעקומען

קערש,

סקווערא 15

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

זיכערע הילף און א רפואה!

אָהן אָפּעראַציע, אָהן בלוט, אָהן אַ מעסער און אָהן בלוט־פאַר־גיפטונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער, פאַרשידענע קאַליקעס אין גוף, פאַר הויקערס און פיס.

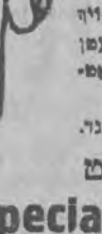

פאַרלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך וואַקסט גרויס ווי אַ מענשען־קאָפּ, און עס פאַלט אַרײַן אין דעם פיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פאַרדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבליך. ספּעציעלע גומענע הייל־באַנדאַזשען בעזונדערע זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, לייַמונגען ספּעציעלע הייל־גאָרטען און אַפּאַראַטען פאַר פאַרקרימטע פיס און פלאַטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.

עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוונט.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס - פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר באַראַנטש, פּראָפ. ד"ר י. מאַרישלער, פּראָפ. דר בר. סיעראַנאָווסקי און אויך אַנדערע.

מיר נעהמען אויך אָן פאַרזיכערטע פון דער קראַנקען־קאַסע.

דאַנקזאַגונג.

דערמיט דריק איך אויס מײַן דאַנקבאַרקייט דעם גרויסען ספּעציאַליסט ד"ר י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקא 10 (פראָנט, פּאַרטער) פאַר'ן אַרויסראַטעווען מיך פון אַ שווערער ברוך־קראַנקהייט. דער ה' ד"ר. י. ראַפּאַפּאָרט האָט נישט געשעלע־ועט קיין אַרבייט, כאָטש ס'האָט מיר געדראָהט אַ געפאַהר און האָט מיך דערפיהרט צו אַ נאָרמאַלען געזונדען צושטאַנד. היינט נאָך 3 וואָכען טראָגען זײַן באַנדאַזש פיהל איך מיך פאָלשטענדיג געזונד.

Dresler Arwil, Łódź, Wschodnia 4/11, front.

קלעפּסידרעס

צו זעהר ביליגע פּרייזען

נעהמט אָן די דרוקעריי פון

„נייעס פאָלקסבלאַט"

די קלעפּסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט אין פונאַנדערגעקלעבט איבער שטאָט.

Dr.

S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 4–9 אָוו., זונטאָג און יום־טוב פון 8–2 נאָכמ.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאַנאַ 17, טעל. 174-15

כירורגישער קאַבינעט

Dr. med

J. Szreiber

געפינט זיך יעצט אויף

Narutowicza 9 tel. 122-95

אָפּעראַציעס, אַפּאַטראַנקעס, היילט ושילאַקעס א.א.וו.

נעמט אָן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אָוו.

לעמשניצע־פּרייזען.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע

אַנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 9 - 1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

נעגען בעלוינונג! ס'איז פערלוירען געוואָרען 4 זאַליטשעניעס אויפ'ן נאָמען סעניאָר. ביטע אָבצוגעבען צו מ. לעווקאָוויטש, אַלעקסאַנדריסקא 15.

שייטלעך

מיט פּאַריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאַסיג און רעעל אויסגעאַרבייט צו ביליגע פּרייזען

אַנדולאַציע און מאַניקור בײַ קערש, סקווערא 15

ראַקאָלען

צו פערמיטען 2 שטיבען מיט קיך וואָלבאָרסקא 22. צו ערפאַהרען ביי יצחק לענטשיצקי, אַלטער מאַרק 7, אין שוסטער־צוראָטען־געשעפט. - 5792

צו פערדינגען א גרויסע שטוב, פּאַר־טער, שוין אָוועקצוגעבען. צו דערוויסען זיך ביי גוטמאַן, זאַכאָדניאַ 13, וו. 4.

אַ בעקוועהם אָרט צו שלאָפען פאַר איין יונגערמאַן. פּאָמאָרסקא 14, אָפיצינע 2־טער שטאָק, ביי לאַסקי.

3 pokoje z kuchnią z wszelkiemi wygodami poszukiwane. — Oferty sub. „M. D. S." do administ. pisma.

אַ שעהן געוועלב צו פערדינגען, ביליג דירה־געלד אויף נאָוואָמיעסקאַ 22, ביי א. דאַרעמבוס. 5791

צו פערמיטען א מעבלירט צימער פאַר 2 יונגעלייט אויף מאָנאַטליך. צו ער־פאַהרען קאַמיענאַ 1, וו. 66. 5798

Okazja Fryzjerzy! Sprzedam zakład fryzjerski, który daje dobry zysk. Oferty do adm. sub. „B"

פרייע פּאָסטענס

ס'איז נויטיג קוואַליפיצירטע געטרע־ניהערס פון זאַפּאַרט. צו מעלדען זיך ביי ראַקמאַן, ווסכאָדניאַ 49. 5783

אַ האַנד־זשאַקאַרד־אַרבייטער ווערט געזוכט. צו ווענדען זיך פּיעטריק 17, פּשעסטשעלעניעץ. 5779

אַ לערן־יונגעל פון אָרענטליכע על־טערן ווערט געזוכט זאָפאָרט ביים קירזש־נער פּיעטריקאָווער 46. 5781

אַ קוואַליפיצירטע נייהערין אויף אַ מענסקע־מאַשין ווערט געזוכט פּיעטרי־קאָווער 286, וו. 27. 5782

גוטע שטריקערס ווערען געברויכט צו פּע־דע און גלאַטע מאַשינען 12־ער אין דער שטיקעריי נאָוואָמיעסקא 19. לאָקאַל 28. 5788

א טיכטיגער מיטנייהער צו מענער־בעשטעלט ווערט פון זאָפאָרט געברויכט ביי נאָוואַק, וואָלטשאַנסקא 161. 5787

אַ האַנד־נייהער (וויין) ווערט געזוכט פון זאָפאָרט צו קינדער־גאַרדעראָבען. - שרודמיעסקא 28. ח. ראָזענצווייג. 5794

א רעפּאַזירקע צו סוויטערס ווערט געזוכט ביי מ. גרינקעל, פּאָנאַצנאַ 27.

פערשידענעם

אַ פּעהיגער געוויסענהאַפטער מענש מיט 500 זלאָטעס קויציע, זוכט בעשעפ־טיגונג אַלס אינקאַסענט. מאַגאַזינער א.ד.גל. פאַר קליינע בעלוינונג. אָפערטע אין אדמ. אונטער „עהרענהאַפטער מענש"

אַנאָנסען־פּרייז פאַר אַ מילימעטער־שורה

פאַר'ן טעקסט	פרייטאָג און ערב־יו"ט־24 גר.	אין דער זייט שפּאַלטען
אין טעקסט־40	60־	4
נאָכ'ן טעקסט־12	18־	

אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען־20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט, שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקא—1 דאָל.

באַצאָהלען, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טעקסט פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און פייערטאָג

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Członkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman